

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek pesebel. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

SPLOŠNO VZEMIRJENJE ZARADI ROOSEVELTOVE AKCIJE

Poleg povečane konkurence ameriške trgovine obstoja bojazen, da bo razvrednotenje dolarja vplivalo tudi na druge valute, ki imajo še zlati standard — Edino francoski frank je zaščiten

New York, 22. aprila. »Herald Tribune« poroča, da so se diplomatski zastopniki evropskih držav informirali pri ameriškem tajništvu za zunanje zadeve o namenu, ki ga je imela angleška vlada, ko je sklenila opustiti zlati standard. O odgovoru, ki sta ga dala državni tajnik Hull in njegov pomočnik, je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da je ureditev valutnega vprašanja v Ameriki izključno le v zvezi s potrebami ameriškega gospodarstva in da pri tem vlada ni imela namena olajšati položaj Amerike za bližnja gospodarska pogajanja.

Roosevelt predlaga carinsko premirje

Pariz, 22. aprila. AA. »Matin« javlja s parnika »Ille de France«, da je francoska delegacija prejela brzojavko francoskega poslanika v Washingtonu, po kateri predlaga Roosevelt Franciji in Angliji, naj pristane na začasno carinsko premirje do svetovne gospodarske konference. Herriot je na to sklical francoske strokovnjake in sklenil, da sprejme ta predlog z malimi izjemami. Baš tedaj pa, ko so o tem sklepali, je Roosevelt uradno objavil, da USA odstopa od zlata, podlage. To je položaj docela izpremenilo in zato ta predlog ne pride več v poštev.

Francoski frank je trden

Pariz, 22. aprila. AA. »Petit Parisien« poroča, da proučuje francoski finančni minister za guvernerjem francoske Narodne banke razna finančna in gospodarska vprašanja, ki bodo zdaj prišla na dnevni red washingtonskih razgovorov. List pristavlja k temu dve misli:

1. Padec dolarja ne more vplivati na stanje franka. Funt in dolar sta po vojni ostala nedotaknjena, dočim je frank že prebolel svoje razvrednotenje in je okrevljal. Frank je najbolje krit denar na svetu. Zato ga nihče ne more ogroziti.

2. Včerajšnji lahki padec francoskih rent je pripisati spekulacijam.

Pariz, 22. aprila. AA. Rooseveltova preukacija z dolarjem je v Franciji najprej iznenadila gospodarske kroge, nato pa se jih je polastil pesimizem. Če bi med dolarjem in funtom prišlo do licitacije navzdol, potem bi ti dogodki utegnili po mnenju francoskih listov imeti posledice tudi za druge države. Krogi pa, ki na sedanje dogodke gledajo mirno, zahtevajo, naj Francija ostane zbrana in naj izvrši vlogo, ki ji pripada kot veliki sili. »Ere Nouvelle« se vprašuje: »Ali bomo v angleško-ameriškem trgovinskem tekmovalstvu razsodniki ali pa tisti, ki naj plačajo račun?« Drugi listi opozarjajo na velike zaloge zlata, ki jih ima Francija in ki jamčijo za stabilnost franka. S tem je dana možnost, da se bodo v Francijo znova zatekli veliki inozemski kapitali.

Francija naj posreduje

Pariz, 22. aprila. AA. Bivši ameriški poslanik v Franciji Walter Edge je izjavil poročevalcu »Excelsiorja«: »Pristojnostju miselnemu sporu med Zedinjenimi državami Severne Amerike in Veliko Britanijo. Francija lahko igra v Washingtonu koristno vlogo s tem, da posreduje med ameriškim in angleškim stališčem.«

Nemčija v skrbeh

Berlin, 22. aprila. g. Glede valutno-političnih dogodkov v Zedinjenih državah so merodajni činitelji mnenja, da si je zaradi pomanjkanja točnejših vesti iz Amerike sedaj še nemogoče napraviti sliko o namerah, ki jih zasleduje ameriška vlada s svojo valutno politiko. Prevladuje domneva, da pri sedanjih ameriških ukrepih ne gre za akcijo, izsiljeno od mednarodnih trgovinskih ali finančnih pokretov, temveč za akcijo, ki zasleduje gotove cilje. Posledice teh dogodkov bi bile za Nemčijo lahko dvojne. Ako se hoče s temi ukrepi dojeti stalno razvrednotenje dolarja, bi od Angliji pričeli valutni izvojni dumping bil v škodo nemški izvozni industriji in s tem v škodo nemški plačilni zmoglosti. Kak drug namen teh ukrepov bi lahko imel za Nemčijo relativno korist. Ker je Nemčija zelo močno zadolžena v dolarjih, bi mogla odplačati svoje dolgove z manjšo po-

vrednostjo. Na tem eventualne zlate klavzule ne bi ničesar izpremenile, ker Amerika ne bi mogla zagovarjati stališča, ki bi ji dovoljevalo znižati zlato vrednost svojih obveznosti, obenem pa vzdržati zlato vrednost svojih zahtev.

Macdonald v Washingtonu

Washington, 22. aprila. AA. Angleški poslanik v Washingtonu je spremljal predsednika angleške vlade Macdonalda v vlak iz Newyorka v Washington. Med vožnjo mu je razložil pomen zadnjih ukrepov ameriške vlade glede dolarja. Roosevelt, ki se je prejšnje dni prehladil, je popolnoma okrevljal. Za jutri, v nedeljo, na-

merava prirediti celodnevni izlet z ladjo »Sequoia« ob obali Potomaca z Macdonaldom in z manjšim spremstvom, med temi go. Rooseveltovo in Macdonaldovo hčerko. Roosevelt ne bo pri tej priliki spremljal strokovnjaki in gospodarski svetovalci. Svoji je bil Macdonald gost predsednika Roosevelta in njegove soproge na intimnem banketu v Beli hiši.

predlogi odobreni Rooseveltovi

Washington, 22. aprila. Zunanja in valutna komisija senata sta odobrili Rooseveltove inflacijske predloge, ki bodo danes sprejeti tudi v plenumu.

Mussolinijevi načrti v Srednji Evropi

Združitev Avstrije in Madžarske pod fašističnim protektoratom naj bi omogočila italijansko ekspanzijo

Pariz, 22. aprila. AA. »Temps« objavlja to-le poročilo svojega praškega dopisnika, ki pravi med drugim:

V Pragi smatramo, da so lahko z izidom rimskih razgovorov zadovoljni. Dobro je, da se je Italija v vprašanju »Anschlusa« tako jasno in odločno opredelila in da je o tej stvari odstranjena vsaka dvoličnost. V Pragi pa so zelo rezervirani glede obvez, ki sta jih v tem oziru prevzela Göring in Papen. Na dlani je, da potrebuje Nemčija, če se noče popolnoma izolirati v Evropi, pomoči Italije, zlasti v vprašanju ravnopravnosti in revizije mirovnih pogodb. Kaže, da stremlji Mussolini za čim tesnejšo zvezo med Avstrijo in Madžarsko in da bi hotel ti dve državi postaviti nekako pod italijanski protektorat. S tem protektoratom bi Italija dobila podlago za svojo politiko ekspanzije in prodiranja v Srednji Evropi. Naj bo usoda teh načrtov kakršnakoli, v Pragi verujejo, da bo prišlo prej ali slej do spora med Italijo in Nemčijo glede Srednje Evrope. Za zdaj je nemška vlada doživela velik neuspeh s tem, da je avstrijska neodvisnost dobila z zadnjimi razgovori med Mussolinijem in Dollfusom nove moči.

Pariz, 22. aprila. AA. Budimpeštanski poročevalec »Tempsa« javlja, da vlada v madžarski prestolnici velika zadovoljnost zaradi okrepitve neodvisnosti Avstrije. Legitimistični krogi vodijo živahno agitacijo za zblizanje med Madžarsko in Avstrijo. Madžarska vlada pa po trditvi tega poročevalca ne odobrava misli o združitvi Avstrije in Madžarske pod

habsburškim žezlom, za kar se legitimisti zalagajo.

Pariz, 22. aprila. AA. Današnji »Journal« piše o izidu Dollfusovega potovanja v Rim in pravi med drugim:

Iz razgovorov, ki jih je imel avstrijski kancelar Dollfuss z Mussolinijem, je izšlo okrepjeno načelo o avstrijski neodvisnosti. Verjetno je tudi, da sv. oče noče izročiti usode avstrijskih katoličanov v roke hitlerjevcev. Prav tako se ni izpremenila Mussolinijeva politika v vprašanju »Anschlusa«. Dogodki v Nemčiji so Mussolinija le okrepili v prepričanju, kolikšna nevarnost bi bila za Italijo skupna italijansko-nemška meja in prodor Nemčije v Srednjo Evropo. Nemčija bi skušala v tem primeru razširiti svojo hegemonijo na Balkan in na Jadransko morje. List se vprašuje, ali ni Mussolini mesto »Anschlusa« zahteval kako drugo rešitev srednjeevropskega vprašanja?

Italijansko oboževanje Madžarske

Pariz, 22. aprila. AA. V zvezi z bolgarskim in madžarskim demantiranjem poročila o tihotapstvu orožja na Madžarsko čez Bolgarsko piše današnji »Le Populaire« med drugim: Preveč dobro poznamo odnose, ki obstajajo med Bolgarsko in Italijo, da bi mogli verovati bolgarskim besedam. General Vlkov je še vedno bolgarski poslanik v Rimu, bolgarska vojska in komitaši Vanče Mihajlova imajo po drugi strani najboljše stike s fašistično Italijo.

Senzacionalna izjava Mussolinija

„Ne zahtevam nobenih teritorialnih izprememb na škodo Jugoslavije!“ — Mussolini bi rad pristanišče v Solunu

Atene, 22. aprila. Vladni list »Proia« objavlja senzacionalno izjavo italijanskega ministrskega predsednika, ki jo je dal nedavno francoskemu poslaniku v Atenah, ko se je ta na povratku iz Pariza ustavil v Rimu. V tej izjavi pravi Mussolini med drugim:

»Nimam nobenih obveznosti, ki bi me stvarno vezale. Docela netočno je, da vodi Italija skupno politiko z Nemčijo, ker to ni potrebno. S te mpa se ni rečeno, da bi se to v bodočnosti lahko zgodilo. Kar se tiče nesporazuma med Italijo in Francijo glede pomorske paritete in kolonijalnih vprašanj, smatram, da je to postranski problem, ki ni v ospredju. Od Francije zahtevam samo to, da mi pomaga v Srednji Evropi. Ne zahtevam nobenih teritorialnih izprememb na škodo Jugoslavije. Edino, kar nam je potrebno, je pristanišče v Solunu.«

V grški javnosti je izzvala ta izjava

italijanskega ministrskega predsednika veliko razburjenje, ker vidijo v tem grožnjo, da snuje Mussolini osvajaalne načrte na škodo Grčije. Zaradi tega je grški ministrski predsednik Tsaldaris takoj posetil italijanskega poslanika in zahteval od njega pojasnila. Vlada je takoj nato izdala komunike, v katerem naglašja, da ni vzroka za razburjanje, ker je dobil ministrski predsednik od italijanskega poslanika zadovoljive in pomirjujoča pojasnila.

Hugenbergov demanti

Berlin, 22. aprila. AA. Zanimivo govoric, da bodo sedanji nemški nacionalni člani podali ostavko v državni vladi, in sicer že prihodnje dni ali v nekaj tednih, je vodja te stranke in državni minister za gospodarstvo Hugenberg zdel potom tiskovnega urada nemške nacionalne stranke izjavo, v kateri nastopa proti tem govoricam in pravi, da so te govorice brez podlage, ker je bila sedanja vlada svečano potrjena od državnega predsednika in je dobila izredna pooblastila le zaradi svoje sodanje sestave.

Sovjetski odgovor Angliji

V odgovor na prepoved sovjetskega uvoza v Anglijo je Sovjetska Rusija odredila bojkot angleškega blaga in prepoved prevoza po železnica in parnikih — Sovjetske luke za angleške ladje zaprte

London, 22. aprila. Davi je prišlo iz Moskve službeno obvestilo o ukrepih sovjetske vlade v odgovor na angleško prepoved uvoza sovjetskega blaga. Včeraj je ljudski komisar za trgovino izdal odlok, s katerim strogo prepoveduje vsak nadaljnji uvoz angleškega blaga bilo posredno, bilo neposredno iz Anglije in njenih kolonij. Za vse ozemlje Sovjetske Rusije je odrejen najstrožji bojkot izdelkov in oblasti imajo nalog, naj strožje gledajo na to, da se ta odredba ne bo kršila. Na ozemlju Sovjetske Rusije je prepovedan vsak prevoz angleškega blaga po železnica in drugih prometnih sredstvih, vstevši paroplovno in zračni promet. Blago, ki je na transportu, se mora na najbližji postaji, odnosno luki iztovoriti. Vse sovjetske luke ostanejo do nadaljnjega zaprte za vsako ladjo, ki vozi pod angleško zastavo. Ladje, ki se ob času, ko stopi ta odlok v veljavo, nahajajo v lukah, morajo plačati najvišjo takso, ter se obvezati, da v roku 24 ur zapuste luko. Novodošli angleški parniki so pristane v sovjetskih lukah zabranjeni. Ker je bil dosedaj skoraj ves transport sovjetskega blaga v rokah angleških paroplovnih družb, pomeni ta ukrep sovjetske vlade za angleško trgovsko mornarico najtežji udarec. Ni manj ni prizadeta tudi angleška zunanja trgovina, saj je znašal angleški izvoz v Sovjetsko Rusijo v preteklem letu nad 10 milijonov funtov

(30 milijard Din). Ta udarec je tem bolj občutljiv, ker grozi angleški trgovini na drugi strani katastrofa zaradi razvrednotenja ameriškega dolarja, vsled česar je izpodkopana konkurenčna sposobnost angleškega blaga na svetovnem trgu. Zato je ukrep sovjetske vlade izzval v angleških gospodarskih krogih veliko vznemirjenje in z vseh strani pritiskajo na vlado, naj zavstavi ves svoj vpliv, da se ta spor čim prej likvidira. Ker je sovjetska vlada izrečno naglasila, da ostanejo njeni ukrepi v veljavi tako dolgo, dokler ne bo Anglija ukinila prepoved sovjetskega uvoza, se množe intervencije, naj bi se ta prepoved čim prej ukinila, ker sicer, da je bil ta korak prenatržen in premalo premišljen ter more Angliji več škodovati, kakor pa koristiti.

Angleški inženjerji se vračajo iz Moskve

London, 22. aprila. AA. Inž. Monkhouse, Kušni, Nordwall in Gregory so odpravili iz Moskve v Anglijo. O inž. Thorntonu in Macdonaldu, ki sta bila obsojena na večletno ječo, ni novih poročil.

Varšava, 22. aprila. AA. Svoči so semkaj prispeli štiri angleški inženjerji, ki so bili zapleteni v znani moskovski proces glede volnutstva in sabotaže. Izjavili so, da so v Moskvi z njimi lepo ravnali. Druge izjave so odklonili.

Veliko zanimanje za jubilej NSZ

Ljubljana, 22. aprila. Narodna strokovna zveza dobiva vsak dan nova poročila o velikem zanimanju, ki vlada med vsem delavstvom v naši državi za proslavo 25. letnice NSZ., ki se bo vršila v dneh 13., 14. in 15. maja v Ljubljani. Vsek dan prihajajo nove prijave in po njih sodijo po v Ljubljani zbranih nekaj tisoč delavcev in delavk iz vseh krajev države. Tudi iz onih krajev, kjer NSZ nima svojih postojank, prihajajo prijave in prošnje za izkaznice za četrtinsko vožnjo. NSZ sporoča, da bo izkaznice razposlala takoj, čim bo glede vožnje vse urejeno. Za proslavo vlada veliko zanimanje tudi med čehoslovanskim delavstvom in je čehoslovenska obć delnica že sporočila, da pride na proslavo večje število delegatov te največje narodne strokovne organizacije. Z delegacijo pride tudi večkratni minister in sedanji narodni poslanec g. Alojs Tučný, predsednik Jednote slovenskih narodnih strokovnih organizacij. Najbrž se udeležijo proslave tudi senator in idejni vodja narodno socialističnega pokreta g. Václav Klofáč. Jugoslovenski nacionalni radniški sindikati v Beogradu so pa tudi že sporočili, da se pripravljajo člani za pohod v Ljubljano, ker hočejo enkrat pozdraviti tudi srbski delavci prestolico Slovenije. Iz Zgredbe je NSZ dobila sporočilo, da se tudi tam pripravljajo hrvaški delavci za obisk Ljubljane in pridejo v večjem številu na proslavo.

Posebni odseki, ki imajo v rokah priprave za proslavo, imajo polne roke dela in gredo priprave v najlepšem redu. Do podrobnosti je že izdelan celoten program in tudi spored slavnostne akademije, ki se bo vršila na predvečer v dramskem gledališču. Program proslave in spored akademije priobčimo v prihodnjih dneh. Narodna strokovna zveza pozivlja delavstvo v vseh krajeh, naj se ne ustraši truda in naj prihiti vsaj 14. maja, na glavni dan, v Ljubljano in se pridruži veliki manifestaciji jugoslovenskega delavstva. Manifestacija delavstva mora biti res velika in pokazati svetu, da se jugoslovenski delavci zaveda velike naloge, ki ga še čaka.

14. maj naj bo dan našega delavstva!

Požar v Trebnjem

Trebnje, 20. aprila. Danes opoldne je izbruhnil v trgovini Ivana A. Groseka v Trebnjem nevaren požar, ki je napravlil v par minutah za 40.000 dinarjev škodo in je pretil, da upepeli bogato zalogo te vse Dolenjskem znane trgovske hiše, da preteče nevarnosti niso pravčasno opazili in jo preprečili. Požar je nastal v opoldanskem odmoru v pisarni trgovine, ravno ob času, ko je bilo oboje trgovine prosto in v trgovini ni bilo nikogar. Pisarna je ločena od trgovine po železnih vratih. Pri preureditvi trgovine pred leti je bil opuščen dimnik, ki je prejel vezal peč, stoječe v teh prostorih in so sedanje peč spajale z istim le nekoliko višje ležeče cevi. Vetrovno vreme danes pa je povzročilo, da so se v dimniku vnele saje in je veter vse ognjene zublje pritiskal k tlem

tako, da so iskre dosegale opuščeni del stropa, ki so povzročile požar v pisarni. Ogenj je uničil zalogo damskih baržunov, nad 200 svetilnih in dilenastih rut, razno fino galanterijo v čipkah, damske ovratnike, modre vezalke, razne spise in vse tekoče poslovne knjige, fakture itd. Zgoraj je tudi del parketiranih tal, popokale so vse šipe na slikah; na železnih vratih blagajne in pa na vratih samih je pa silna vročina topila glazuro. Dim, ki ga je veter pritiskal k tlem, je opozoril uslužbenca trgovine, da je stopil v trgovino in opazil, da se iz pisarne kadi. Čim so pisarno odprli, je plamen dobil šele razmah in zablji so švigali na vse strani. Kmalu so pa požar ugasnili ter preprečili nesrečo, ki je pretela trgovini in bližnjemu skladišču.

Popoldne, ko so mislili, da je nevarnost odstanjena, se je pa požar pojavil v trgovini, ki so ga pa takoj ugasnili. Vaš dopisnik, ki se je mudil v trgovini, je opazil, da se izza polic prav malo kadi. Opozoril je na to lastnika trgovine, ki je policu natančneje pregledal in ugotovil, da je prišel zgornji del, na katerem je bilo naloženega mnogo blaga, tleti in je del policie že pregorel. Namah so izpraznili tudi ta prostor v trgovini in so z ročno brizgalno pogasili ogenj. Le sreči je pripisati, da požar ni nastal zvečer, ker bi zgorela s pisarno vred tudi trgovina z bližnjim skladiščem.

Ogromen požar v angleškem pristanišču

London, 22. aprila. Na takozvanem Westindiaandoku je nastal sinoči iz še nepojasnjenih razlogov požar, ki je zavzel katastrofalne dimenzije. S pomočjo štirih požarnih ladij je 400 gasilcev napeljala na gorišče 60 čevl, vendar pa požara niso mogli obvladati. Zajem je ogromno skladišče ruma. Največja nevarnost je nastala, ko se je okrog 400 velikih sodov ruma izlilo v morje ter začelo goreti. Bilo se je bati, da se bodo vnele vse, v luki zasidrane ladje. Šele proti jutru se je posrečilo nadaljnje širjenje požara omejiti, dočim ognja niso mogla pogasiti in še vedno divja ogromen požar. V plamenih je sedaj glavno skladišče, v katerem je okrog 50.000 sodov ruma, ki je izgubljen. Dosedaj povzročeno škodo cene na 20 milijonov funtov.

General Ma v Berlinu

Berlin, 21. aprila. 6. Preko Sovjetske Rusije je prispel v Berlin kitajski general Ma, ki se je v Mandžuriji boril proti Japoncem. Izjavil je, da je njegova vojska podlegla sovražniku le zaradi tega, ker je bila premalo oborožena. Izrazil je prepričanje, da na Kitajskem ne bo miru, dokler se Mandžurija zopet ne priključi Kitajski. Moskva, 21. aprila. AA. Taš poroča, da bo sovjetska vlada vztrajala na svojih pravicah glede lokomotiv na vzhodno-kitajskih železnicah.

Tokio, 21. aprila. AA. Minister mornarice je izjavil, da je Port Artur postala novič vojna luka.

INOZEMSKE BORZE

Curth: Pariz 20.38, London 18.30, Newyork 480, Bruselj 72.25, Milen 26.85, Madrid 44.50, Amsterdam 208.50, Dunaj 72.99 do 55, Sofija 3, Praga 15.42, Varšava 58, Bukarešta 3.08.

V LJUBLJANO PRIDE: največji karakterni igralec
Werner Krauss
 Gostoval bo v pretresljivi drami
Človek brez imena
 PRIDE! NE POZABITE!

Po redukcijah v rudarskih revirjih

Naročila državnih železnic so se napram lanskemu letu
 zvišala za 5 % — Del bremen naj bi nosil tudi jug

Trbovlje, 21. aprila.

Ko so pred približno 14 dnevi pričeli prihajati iz Beograda prve vesti o ugodnem zaključku dobavne pogodbe med TPD in upravo državnih železnic, si je prebivalstvo, posebno pa rudarsko delavstvo, globoko oddehalo, ker je pač upalo, da bodo z letošnjim pomladjo napočili če že ne boljši, pa vsaj znosnejši časi, ko bo prenehalo največje pomanjkanje. Toda naša napačna, položaj se je z aprilom še mnogo poslabšal, kajti število delovnih dni se je ta mesec skrajšalo na 12 proti 18 praznovolnim dnevom, kar se še ni dogodilo, odkar sedanja kriza traja. Breda v rudarskih revirjih je torej dosegla vrhunec, zato je nujno potrebno, da se vsi merodajni čim hitreje z vsem srecem zavamejo za to, da se to gorje, ki uničuje in upropešča naše mirno, pridno delovno ljudstvo v rudarskih revirjih, čim prej izdane omili. S 1. majem se bodo pridružili sedanjim brezposelnim množicam še novi reduciranci, katerih obstanek bo brez organizirane javne pomoči ogrožen.

V naši javnosti se v zadnjem času širijo različne govorice glede višine naročil državnih železnic iz trboveljskih rudnikov. Nekateri trdijo, da se naročila napram lanskemu letu niso zvišala, marveč nasprotno znižala, in sicer od 42.800 ton na 33.000 ton. To trdi Delavska zbornica v svojem poročilu, ki sta ga objavila »Jutro« in »Slovenec«. Dejansko pa so se naročila državnih železnic iz trboveljskih premogovnikov zvišala za letos od lanih 20 % na letošnjih 25 % celokupne potrebe državnih železnic. To je potrdil tudi minister za šume in rudnike g. Pavel Matičič v izjavi, ki jo je dal pred dnevi uredniku zagrebških »Novosti«. Kako je torej mogoče, da se na eni strani zatrjuje, da so se naročila premogovnikov iz rudnikov TPD za državne železnice znižala od mesečno 42.800 ton lanskega leta na mesečno 33.000 ton letošnjega leta, na drugi strani pa predstavljajo kraljevske vlade zagotavlja, da so se naročila za državne železnice zvišala od lanih 20 % na letošnjih 25 % celokupnih dobav državnih železnic?

Dejstvo je, da so se naročila dejansko zvišala napram celokupni potrebi državnih železnic. Kakor pa je znano, se je promet na naših železnicah zaradi gospodarske doseglosti močno skrajšal. Mnogo vlakov je bilo sploh ukinitelj, ker niso bili frekventirani, v splošnem pa promet na vseh progah temeljito racionaliziran, da se je železniška uprava izognila običnemu deficitu, kakršne imajo železnice drugih držav. Jasno je, da se je zato tudi potreba po premožnosti močno skrajšala in tako smo izračunali, da je potrebovala uprava državnih železnic po ključu (20 %) lanske pogodbe med TPD in železnico, mesečno ni manj kakor 214.000 ton, dočim so izračunali po letošnjem ključu, ki je sicer zvišan na 25 %, da se je potreba državnih železnic skrajšala letos na mesečnih 132.000 ton. Če bi pa naročila državnih železnic iz revirjev TPD ostala pri lanskem, t. j. 20 % ključu, potem bi ne znašla mesečno 33.000 ton, marveč bi dobavili vsi rud-

niki TPD državnim železnicam mesečno komaj 26.400 ton, kar bi bilo komaj za pitlih 8 dni dela, toda samo v rudniku Trbovlje.

Tako je torej stanje, ki pa bi bilo seveda vse drugačno in ugodnejše, če bi državne železnice zvišale trboveljskim premogovnikom naročila na podlagi lanskega leta potrebe državnih železnic. Potem bi trboveljski rudniki bili v veliki meri rešeni vseh težav, kajti mesečna naročila za državne železnice bi ne znašala 33.000 ton, marveč 54 tisoč ton. Seveda če krčijo državne železnice svoje potrebe tako občutno, potem ni za pričakovati, da bi se v dohodnem času rešila rudarska kriza z vojnimi naročili za državne železnice. Po obstoječem ključu bo dobavljala TPD 25 %, državni rudniki 36 % in ostala privatna podjetja v državi 39 % celokupnih dobav državnih železnic.

Da je odstotek ostalih privatnih rudarskih podjetij tako visok, je iskati vzroka v dejstvu, da so se zlasti mali rudniki na jugu osobito v zadnjih letih z neverjetno naglasi razvijali in pričeli pospešeno eksploatirati premog. Ti rudniki so lahko delali na eni strani s ceninami delovnih moči, ki niso bile niti pokriti rudarji, niti stalni, torej povsem neodvisni od zaslužka pri rudniku, ki jim je bil le dobrodošel postranski posel. To so še danes, večinoma okolišarji kmetije in bajtarji, ki največkrat ne reflektirajo niti na boljšino, niti na neizodno, še manj pa na starostno zavarovanje. Tudi s stanovanjem nimajo rudniki nikakih težav, zato so tako investicije za stanovanja delavstva, kakor tudi socialne dajatve bodisi minimalne, ali pa sploh ni nobenih, kakor se je to nedavno izkazalo po naših brezposelnih, ki so šli na jug.

Da so tako mala rudarska podjetja, odnošno rudniki konkurenčni z našimi velikimi, modernimi premogovniki, ki morajo investirati in plačevati težak denar za vse zakonite socialne dajatve, stanovanjske objekte, kopalne itd., je jasno, zato bi se morali tudi na merodajnih mestih nekoliko bolj ozirati pri podeljevanju naročil na modernizacijo tehnološko ustrojenih rudnikov, na poklicni kader naših rudarjev, ki se preživljajo izključno od dela pri rudniku, na odlično socialno ureditev naših humanih ustanov, katerim preči zaradi težke krize propast in da bi se v ožjega tega dejstva prisilili oni mali sušnarjski rudniki na jugu, da bodisi svoje rudnike po zakonih in predpisih urede, ali pa se jim za to čas ukinejo državne dobave. — Naj omenimo samo še to, da mora plačevati TPD pokojninskemu skladu za rudarje 5 Din od vsake tone proizvedenega premoga. To težko obremenjuje in zvišuje pridobitni stroške in občutno slabi konkurenco. Zato bi bilo dobro, če bi se pokrenila akcija, da bi se z enako dajati obremenila vse ostala rudarska podjetja v državi, s čimer bi se zbral močan fond, ki bi bodisi rešil naše ogrožene bratovske skladnice ali pa bil v pomoč našim brezposelnim in reduciranim rudarjem. — Dobro bi bilo, da nam tudi jug nekoliko pomaga.

stvo, da pokaže ljubljansko prebivalstvo iz lastne inicijative skrb za olepšanje hiš. Okrasite okna s cveticami, ki dajo vse okolici lep pester značaj. Poskrbimo obiskovalcem našega mesta vsak po svoji moči tudi na zunaj o prijetno lice, ki ga potrebuje vsako mesto, ako hoče dvigniti in pripomoči tujskemu prometu, ki je vir dohodkov za vse sloje prebivalstva.

Mestno načelstvo apelira torej na vse prebivalstvo Ljubljane in upa, da ta prošnja ne bo brez uspeha, istočasno pa opozarja vse, katerim je to opozorilo namenjeno, da je naročeno vsem podrejenim uradom in paznikom, da postopajo proti vsem prestopnikom in vandalom z vso zakonito strogostjo.

V Zagrebu obsojeni Slovenci

Ljubljana, 21. aprila.

Včeraj so se pred malim senatom v Zagrebu zagovarjali štirje Slovenci zaradi vira in tatvine. Dva izmed njih, Adam Bukovski in Ivan Kurazića, sta stalna gostja policije in sodišča, Bukovski je bil že v Ljubljani osemkrat obsojen od 10 mesecev, v Celju na 2 leti ječe in na prisilno delo, Kurazića je pa predsedal večmesečne kazni v Mariboru, Celju in Slovenski Bistrici. V njuno družbo sta zašla tudi Slavko Kočevar in Josip Planinc, ki doslej še nista imela opravka z oblastmi. Prišla sta v Zagreb, iskala dela, lačna in prezebljena sta in Bukovski in Kurazića pregovorila k tatvini. Bukovski in Kurazića sta vionila v Samoboru pri Klotildi Reiserjevi, v Zagrebu pri Ferdinandu Valentini, poleg tega je Bukovski okradel v Kustošiji Marijo Krnjčevićo, v Zagrebu Zdenko Weibel, s Kočevarjem sta pa vionila v Kustošiji pri Jeleni Lasovarjevi. Planinc je odnesel Bogotjubo Kovačeviću zimsko suknjo, na vesti so pa vsi imeli več manjših tatvin.

Obtoženci so se zagovarjali z bedo in lakoto, Kočevar je za zatrijeval, da ni vedel, odkod denar, ki mu ga je dal Bukovski. Končno je pa le priznal, da je bil na preži v času, ko je Bukovski vionil. Obsojeni so bili: Bukovski na 4 leta, Kurazića na 3 leta, Kočevar in Planinc pa vsak na 3 mesece strogega zapora.

„Parsifal“ prvič na slovenskem odru

Po velikem uspehu premiere in reprize — Močne kreacije solistov

Ljubljana, 22. aprila.

O veliki noči se po vseh velikih gledališčih krščanskega sveta uprizarja R. Wagnerjev operni misterij »Parsifal«. Dasi je že skoraj dvajset let svobodna last vseh odrov, je šele M. Polić za letošnje veliko nočne praznike uresničil tudi Ljubljani in sploh Slovincem to čisto samosvojo in edinstveno glasbeno umetnino. Zvezmaja kakršnokoli stališče glede pesnika in glasbenika Rikarda Wagnerja, priznati morajo, da je vtišak Parsifalove uprizoritve na vsakogar prav izredno veličasten, silno globok, pretresljiv in dvigajoč dušo in duha v poezijo mistike, ki ji ne poznamo meje.

Odkrito priznavamo, da se me ne dojmi nobena cerkvena, še tako pompozna cere, monija globlje, čisteje, ubranje kakor »Parsifalovo« tretje dejanje in druga slika 1. dejanja. To je močnega sila poezije in glasbe, združene v skladni krasoti in globokosti, v enotni umetnosti, ki omamlja, opaja in prinaša duhovna doživetja, kakršnih sem bil sposoben le v daljnji mladosti...

Zato sem hvaležen direktorju Poliću in hvaležna mu je pač vsa naša ubrana publika, ki je že dvakrat do vrha in dna naša polnila našo opero.

O splošnem velikem vtisku in uspehu »Parsifala« sem poročal že po premieri. Prav isti, mestoma celo še močnejši vtisk je ostavila prva repriza. Kajpada uživanje take umetnine ni lahko, ni za zabavo in za dolgo prebavo.

Ako ne poznaš do podrobnega dejanja, beseda in ako ne poznaš Wagnerjevega svojstvenega sloga, ako se ne zavedaš, da sledi naš legendarni, deloma po sv. pisnu pripisodobljeni, simbolno uporabljani dogodki, a nikakor ne realistični, verjetnosti posnetih prizorov, ne moreš zajemati »Parsifala« do dna in vrha.

Polić je postavil v službo »Parsifala« vrsto naših najboljših, najinteligentnejših pevcev, a le obžalujem, da nisem videl in slišal med njimi vseh. Za to službo, za »Parsifala« ni nobenega umetnika in nobene umetnice, ki bi bila prevelika celo za najmanjšo partijo. Povsod, tudi n. pr. na Dunaju, pojo ščitonošci in čarobna dekleta ter oprede in viteze tudi primadone in pevci prvaki. Da v Ljubljani ni tako, me je mučno razočaralo! —

Ali nič zato? Poliću zvesta četa zasluži tem večje priznanje.

R. Primožiča visoko cenimo kot fanatično za vsako partijo zavzetega, zrela umetnika velike rutine, krasne dramske igre in močne karakterizacije. Kot Amfortas je bil predvsem veliki igralec; njegova mimika, izraz oči, gest, izvrstna maska so bili tako dovršeni v podajanju bolesti, kesanja, nade, obupa in vere, da smo imeli popoln vtisk najgobjega doživljanja.

T. Petrovičič k. g. je pel Titurela močno, mistično in bolešno, dasi za sceno, povsem razumljivo. To je zdrav, zvonk glas izredne topline.

Jul. Betetto je z Gurnemancem podal višek svoje pevске igralske in mimične umetnosti. Nikoli ga nisem še čul popol-

nejšega, dasi ga občudujem že dolga leta v tolikih divnih kreacijah. Kako podaja 1. sliko, ki je skoraj vsa njegova, dolga, opasna pripovedovanja, kako poje v 1. sliki III. dej. v čaru velikega petka in ko mazili in blagoslovila Parsifala za kralja, to je lepota senzacije najvišje pevске kulture. In kako se ga razume vsako besedo, to je prava umetnost!

S. Marčec je že s svojim Sigmundom v Walkiri dokazal, da je za Wagnerjeve opere vrio usposobljen pevec. Dasi še mlad po svoji operni karjeri, je ustvaril tudi s Parsifalom pevski jako častno uspeho in igralski zelo zadovoljivo, zunanje pa prav srečno in lepo kreacijo. Idealen Parsifal je pač le — ideal. Niti Dunaj, niti Zagreb ga nima; izposodila sta si Šveda, ki pa tudi ni ideal. Da imamo Slovenci za to pehološki problematiko, a pevski silno težavno partijo domačega pevca tolike ambicije in uporabnosti, smo lahko veseli.

Marijan Rus, ki je opravil kot prevajalec »Parsifala« izredno težko nalogo jako dobro in lepo, je s Klingsorjem glasovno imponiral in igralski presenetil. Dasi je še začetnik, je podajal partijo močno učinkovito, pevski vrio inteligentno, zanimivo barvito in vrgledno jasno.

Vilma Thierry-Kavčnikova je imela silno komplicirano partijo ahasverske Kundry. Ko je Kristus padel pod križem, se mu je posmehovala; zato živi prokletnica stoletja dalje, zaslužena Klingsorja, podla zapeljivka čistih viteзов, usodna propast Amfortasa, a obenem je nesrečna spokornica in najblajša žena. Fantastični strašni osebnosti je podajala naša umetnica polno življenje bolesti, razvrat, noči, blagosti in skrušenosti. Glasovno zelo primerna, pevski vsesoklo fina in vendar efektna celo v grozotnih izbruhih vrio okusna in v pozah stitno zelo zanimiva, je ustvarila ga. Thierry Kundry, ki je do stojna vsakega odra.

Posebej treba pohvaliti še Banovca za III. opredo, Golobovo za II. opredo in za mali solo, ki je krasno zvenel izza prizorišča, S. Ramšakovo za I. opredo in J. Rusa za IV. opredo. Kvartet je bil v 1. sliki prav dober. V. Janko in A. Drmota kot viteza sta polno ustrezala.

Zelo težak je dvajsteteroglasni stavek (šest solistik in dva troglasna ženska zbor) čarobnih dedic na Klingsorjevem vrtu. Ker se morajo dekleta (soli, zbor in balet) tudi neprestano prepletati, večinoma s hrbtom k dirigentu, je naloga zelo nevarna. Ali posrečila se je prav dobro. Golobova, Kogejeva, Španova, Ribičeva, Poličeva in Popovičeva kot g. so se uspešno trudile, in je prizor s Parsifalom zadovoljil.

Tako smo tudi v Ljubljani proslavili 50. obletnico smrti R. Wagnerja zelo častno. Wagner je davno ni le nemški, nego je kot genij vsesvetki, kakor je tudi »Parsifal« občečloveški in vsekrščanski. Mnogo čistih in največjih glasbenih užikov smo že imeli z Wagnerjevimi mojststvi operami, odkar imamo svojo opero. Zato je prav, da smo se klanjali spominu moža, ki je bil in je še danes edinstven in brez tekmeča na opernem polju.

R. G.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sobota, 22. aprila katoličani: Soter in Kajetan, pravoslavni 9. aprila.
 Jutri: Nedelja, 23. aprila katoličani: Vojteh, Zanko, pravoslavni 10. aprila.
 Današnje prireditve.

Kino Matica: Fantom Dumitorja.
 Kino Ideal: Svet plemen.
 Kino Dvor: Sodoma in Gomora.
 ZKD: »Rasputin« ob 14.15 v kinu Matici.

Kino Šiška: Plavi sen.
 Sentjakobsko gledališče »Studentje smo« ob 20.15.

Koroški večer ob 20. v Unionu.
 Prireditve v nedeljo.
 Kino Matica: Fantom Dumitorja.
 Kino Ideal: Svet plemen.
 Kino Dvor: Dolina smrti (Buck Jones).
 ZKD: »Rasputin« ob 14.15 v kinu Matici.

Kino Šiška: Plavi sen.
 Uduženje vojnih invalidov občni zbor ob 9. v Delavski zbornici.
 Društvo »Tabor« II. občni zbor ob 9. v belih dvoranah hotela Union I nadstropje.
 Sentjakobsko gledališče »Studentje smo« ob 20.15.

Sport.
 SK Celje: Ilirija B na igrišču Ilirije.
 Zeleničar (Zagreb): Ilirija A na igrišču Ilirije ob 16.
 Hermes: Grafika na igrišču Hermesa ob 15.40.
 Čakovski SK: SK Ilirija (hazena) ob 11. na igrišču Ilirije.

Dežurne lekarne.
 Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva cesta 20 in Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izped sita in rešeta

Živimo zopet v tako zvani galantni dobi. Povsod cvete najlepša vseh čednosti — poniznost. Vsi smo lahko ponosni na njo, zlasti pa oni, ki hodijo neprestano od Poncija do Pilata z raznimi prošnjami. Kogar pa tudi dandanes ne more najrazličnejše težave in skrbi! In vsak upa, da mu bodo pomagali čim hitreje ter da je vse odvisno od njihove dobre volje. Zato se jim je pa treba približati ponizno in s pravimi besedami na jeziku. To je pa seveda velika umetnost in je marsikdo ne ve in zato nas »čistilci« tudi lahko odpravljajo.

Kot primerček omenjamo dogodivščino možakarja, ki je prišel k županu z nekim težavami. Možak je pripovedoval prijateljem na dolgo in široko, kako so ga gospod župan prijazno sprejeli in da so ga pazljivo poslušali, ko jim je razlagal svoje krize in težave ter jih prosil na vse žive in mrtve pomoči. Hvalil se je, da si je pridobil naklonjenost gospoda župana, ker ve, kako je treba obvešati z gospodo. Vse zavisi od prvega vtisa in nastopa!

— Lepo sem jih pozdravil, pa so postali tako ljubeznivi, da nasmejali so se mi. Dejal sem, kot se govori z visoko gospodo: »Kiss' d' Hand, madame!« Zato upam, da bo prošnja ugodno rešena.

Iz domačega sporta

Za nedeljo je povabila SK Ilirija v gostovanje zagrebške Zeleničarje, ki trenutno vodijo v prvenstveni tabeli zagrebškega podsaveza. Zeleničarji se odlikujejo kot izredno borbeno, a kljub temu fair moštvo, ki je danes po pravici na vodilnem mestu. Pretekli teden so v prvenstveni tekmi porazili najopasnjšega rivala Viktorijo z 1 : 0, in zagrebški listi so poročali, da je bila zmaga popolnoma realna. Če pomislimo, da je Ilirija pred 14 dnevi napram Viktoriji v Ljubljani jedva izšla iz remisa, potem je razvidno, da si je za nedeljo izbrala prav resnega nasprotnika. Tekma se bo vršila ob 16. na igrišču Ilirije, v predtekmi pa bo rezerva Ilirije igrala z SK Celjem. Torej kar dvojce zanimivih gostovanj. Cene so znižane.

Po 13 dnevnem odmoru se bo v nedeljo nadaljevalo tudi državno prvenstvo v ligi. V Zagrebu se srečata Concordia in osiješka Slavija. Slavija je sicer trd nasprotnik, vendar se zdi, da je Concordia na domačem terenu favorit. — Gradjanski mora na vroča spitska tla, kjer nastopi proti Hajduku. Čeprav je Gradjanski v dobri formi, je računati z zmago Hajduka, katerega je na njegovih tleh težko poraziti. BSK ima za nasprotnika Vojvodino in je verjetno, da bo obe točki spravil pod streho ter si tako izboljšal položaj v prvenstveni tabeli. Hašk, sarajevska Slavija in Primorje so prosti. Primorje igra 30. t. m. v Zagrebu proti Concordiji.

Beograjska »Politika« prinaša zanimivo vest. Poleg raznih veslaških tekmovalni, ki se bodo vršila to sezono v Parizu, je zanimivo zlasti srečanje treh veslaških reprezentanc in sicer Francije, Anglije in Jugoslavije 11. junija. Veslači bodo tekmovali v skifu in z osmerci. Kakor znano, si je Jugoslavija lani v Beogradu v osmercu priborila prvenstvo Evrope. Francija je pa bila prejšnji prvak. Angleži bodo poslali v borbo osmerko Cambridgea, ki si je priborila tretje mesto na olimpijadi v Los Angelesu.

— Otvorjene medklobske kolesarske dirke kolesarskega in motociklističnega društva »Seva« v Ljubljani se vrše v nedeljo dne 7. maja točno ob pol 15. uri na krožni progi Vnanje gorice, Brezovica, Ig, Notranje gorice — Vnanje gorice. Start in cilj je v Vnanjih goricah pri gostilni Valentin Erbežnik. Teknuje se v štirih skupinah in sicer: 1. Novinci 1 krog — 14 km. 2. Junorci 2 kroga — 28 km. 3. Glavna skupina 2 kroga — 28 km. 4. Domaška skupina 4 km. Pravico startati imajo dirkači vseh klubov, ki so vključeni v Kotarskem savezu krajevine Jugoslavije. Prijavnine ni.

Zavoljo rib v vodo

Reteče, 21. aprila.

Ribiži tatovi so pri nas pridno na delu. Ni manj pa tudi škofjelovski orožniki, ki s ribičem te vrste povsod za petami. Te dni sta naletela komandir straže g. Krajner in njegov spremljevalec pri rajonskem obhodu v goščavi ob Sori pri Retečah na dva moža, ki sta lovila ribe. Bila sta tako zatopljena v svoji prepovedani posel, da sta ob pogledu na orožnike obstala kakor pribita. Toda samo prvi trenutke. Že naslednji hip sta iskala poti za beg. Goščava je ovirala prosto pot, odločitev pa je bila murna.

Eden se je presenečenje orožnikov pogljal kar obločen naravnost v skoro tri metre globok tolm in je jel plavati čez Soro. Medtem je izgubil klobuk, ozrl pa se ni niti enkrat nazaj, da ga ni bilo mogoče videti v obraz. Drugi ribič se je medtem izmuznil v gozd, v dobri veri, da mu bo pot prešla. Naletel je slabo. Zapri mu je pot zopet eden izmed orožnikov. Vse zborgan se je sedaj tudi ta fant zakadil v Soro in to deloma preplaval, ostali kos pa prebredele. Orožnika sta bila v polni opremi in jima zato ni kazalo, da bi sledila zgledu tatinskih ribičev, ki sta se medtem jadrno izgubila v gozdu pri Gostem. Plen je ostal orožnikom. Dobila sta ob vodi skoraj nov, velik nahrbtnik in pa klobuk, ki sta ga uela v Sori.

Z otroci je križ

Ljubljana, 22. aprila.

Za komedije svojih otrok so baje odgovorni starši. Toda starši imajo z njimi itak vedno dovolj skrbi, ne da bi morali odgovarjati še za vse druge, kar počno otroci, ko niso pod njihovim nadzorstvom. Da ne trpe zaradi njih preveč starši, poskrbe otroci sami. Ko ti n. pr. pobalir razbije šipo, jo tako naglo odkurji, da ne moreš do živga ne njemu in ne njegovim staršem. Če pa vseeno zalotiš frkolinu pri vragolji in se pritožiš nad njim pri njegovih roditeljih, ti odgovore: »Otroci? O otroci!«

Na Trnovski pristan je pripeljala mlekarica z zapravljenim mleko. Med tem, ko se je mudila z raznašanjem v hiši, so zalotili voz otroci, ki so se kaj imenitno počutili na njem ter so postali takoj domači. Začeli so prestavljati kangleke in prelivati mleko. Samo po sebi se razume, da so tudi posteno kričali. Ni čuda, da se je zaradi tega splašal konj ter odkrilj z otroci, da je voz kar odkakoval. Nekaj časa se je zdelo voznika otrokom zelo imenitna, a kmalu se niso več smejali, ko se je konj začel proti Ljubljani. Na vozu je nastala panika, »potniki« bi se radi rešili ter so skušali poskakati z voza. V zmedo so razšli več mleka, končno so pa vseeno usli bučji nezgodni. Vsak jo je odkuril na svojo stran.

Konja so ljudje umirili s težavo. Ko je prišla mlekarica na cesto, je debelo gleda-

la, ko ni bilo nikjer voza. Še bolj se ji je obraz podaljšal, ko je končno našla na vozu prazne kangle. Frkolinov ni mogla prijati, ker jih ni bilo več nikjer, tisti pa, ki so jih ljudje videli na vozu, seveda niso bili krivi. Mlekarica se tudi ne more pritožiti drugje, ker vprežen konj ne sme ostati na cesti brez nadzorstva.

Občni zbor SK Kamnik

Kamnik, 22. aprila.

Včeraj se je v Kamniku vršil občni zbor agilnega sportnega kluba Kamnik, ki je v pretekli dobi ponosno dokazal, da se je kamniška mladina z vnezo oprijela raznih sportnih panog. Za občni zbor je vladalo precejšnje zanimanje. Predsednik kluba dr. Dominik Zvoček je ob 1/9 otvoril občni zbor, kakor se je po čitanju zapisnika zadnjega običnega zbora prešlo na poročila funkcionarjev, ki so bila, deloma s stvarno kritiko, vzeta na znanje.

Na dnevnem redu je bila volitev načelnikov sekcij, ki je bila izvedena takole: teniška: Valter Stuzzi, plavalna inž. Franci Dolenc, nogometna: Vinko Možina, zimskosportna: Ferdo Šmuc. Pri slučajnostih so se obravnavale razne zadeve, tičoč se smernic, ki naj jih klub zavzame v bodoči poslovni dobi. Nogometni so prejeli od navzočega župana g. Kratnarja, ki je tudi podpredsednik kluba in vseskozi podpira klub po vsej svoji moči, zagotovilo, da se jim zaenkrat, dokler ne dobe drugega prostora za igrišče, sedanji prostor na sejmšču ne bo odvzel. Vseskozi umesten predlog g. Šmuca je bil, da se osnuje v ta namen fond ter bi se v bodoči poslovni dobi delalo z vso paro na tem, da si pridobi klub lastno igrišče, kjer se bo gojil nogomet, ki se sicer lepo razvija, vendar pa do pravega razmaha ravno zaradi pomanjkanja primerne igrišča ne more priti. Kaže, da se bo v tem smislu nadaljevalo z akcijo in se bo vsekakor ob idealnih kopalskih in teniških napravah v doglednem času otvorilo tudi nogometno igrišče, ki bo urejeno tudi za lahko atletiko. Vsestransko razumevanje g. župana Kratnarja in obč. odbornikov za vsak zdrav sportni pokret v Kamniku nam je jamstvo, da bo tudi to uspelo. Vsi, ki bodo posvetili svoje sile za uresničitev tega lepega načrta, bodo deležni nedeljene zahvale naše mladine.

V debati med slučajnostmi sta odstopila predsednik g. dr. D. Zvoček in tajnik g. Ivan Zika. Občni zbor, ki ga je po odstopu vodil g. Šmuc, je obema odstojalcima izrekel za njuno delo toplo zahvalo in izvolil novega predsednika, ki je postal g. Ferdo Šmuc, tajnik pa g. Bervar Franci.

Vidno so zaslugi, ki jih ima za klub g. dr. Zvoček, mnogo dela pa še čaka novi odbor, g. Šmuc, ki je star sportni delavec v Kamniškem klubu in duša vseh akcij za dobrobit sporta v Kamniku, pa bodo stali ob strani ostalih odbornikov, pomagal bo pa tudi naša napredna javnost, da se bo mogel klub uspešno razvijati in doseči tudi uspehe v vseh panogah sporta.

R. K.

Fotoamaterji se pripravljajo na delo

V nedeljo 7. maja priredijo fotoamaterji izlet v Belo Krajino — Kaj vse bodo videli

Ljubljana, 22. aprila.

Led je prebitali Bela Krajina stopa med kraje, kamor prihaja vedno več izletnikov, kar po svojih prirodnih lepota tudi za- saži. Prvi večji izlet bo letos pri naših marljivih fotoamaterjih Gregorčičev šola. Ta kraj za Gornjanci je bil dolgo zapu- ščen. Zelenico je dobil šele, ko je nje po- treba iz vojaško strateških razlogov ozi- ro postala neizogibna. Mačkarom ni prinašala koristi, zato so se branili toliko leta gra- diti jo do meje po tedanjim hrvaško- ogrskim omejitvami 30 km. Niti sepele belokranjskih krajev in tamkajšnje me- lega podnebja, kjer črnejše zore že sredi maja, niso znali ceniti avstrijski, močotci. Ločena od sveta je ta valovita kotlina

Organizator fotoamaterske šole g. Beno Gregorič

pod Gornjanci; gorske verige Poljanških hribov, Kočevskih gora in Gornjancev so skrivajo, pa so včasih bili le redki tuji, ki so zašli tja. Vse velike vrednosti belo- kranjske zemlje pa je še pred mnogimi stoletji znala ceniti država v državi — nemški viteški red, ki si je tam pridobil lepe in obsežne zemljiške kompleske.

Pa ne le to, nego še davni čas, nam prinese o pomenu teh krajev. Mnogi spome- niški mogočnega rimskega imperija, od ka- terih je odlično ohranjen v skale videsan Mitrov spomenik pri vasi Rožanec, so raz- treseni po črnomeliškem srezu. Tudi stu- denci in sledovi nekdajne ureditve vodnih izvirov dokazujejo davni obstoj kulturnih rodov v teh krajih. Gradov ima Bela Kra- jina morda več, nego katerikoli pokraj- na naše širne domovine. Črnomelj, sam po sebi zanimiv po svoji polotopi legi, se je uspešno upiral turškim navalom od 12. do 16. veka in bil eden prvih branikov proti turškemu prodiranju v ostale slovenske pokrajine. Naj v Črnomlju omenimo grad, sedaj last g. Lacknerja, grad, sedaj last g. Staniča, grad, sedaj last g. Kobetiča, grad Komendo, sedaj in prej last nemške- ga viteškega reda, zgrajen še 1655. grad, sedaj last g. Heringove in še druge, ki pa so bili že deloma prezidani. Vse to nam priča, kako važna strateška postojanka je bil Črnomelj, ki je nekdaj služil kot oskrbovalna postaja za vsa vojaška kraji- na od Ogulina in Otočca. Poleg teh črno- meljskih pa je v neposredni okolici še okrog 25 trdnih gradov in nekdajnih obramb proti Turkom.

V nekaterih najbližjih so imeli Zrinjski in Frankopani svoje zaloge živil v trdnih podzemnih kletih. Skoro vse gradove oklepajo reke kot naravna obramba. Zelo zanimiv bližnji Gradec, sedaj last g. Šute- ja, leži skoro na otoku sredi krasnega smrekovega gozda, obdan s parkom in sadnim vrtom. Zgradba je zelo prostrana, pa ima nad in pod zemljo še mnogo ohran- jenih obrambnih prostorov. Ta grad bi bil izredno pripraven za stalno kmetijsko šolo, katere pomanjkanje Bela Krajina zelo občuti.

Enako lep je grad Krupa, last g. Zorca. Zanimiv je za ljubitelja narave, letovi- ščarja in fotoamaterja; bližnja cerkva pa zlasti za zgodovinarja. Pod gradom izvira iz trde skale potok Krupa, ki ima skoro vedno enako količino vode in ne usahne niti v največji suši. Tik Gradca je bila nekdaj vas Kloster, sedaj le še kapelica. Samostan so Turki večkrat zaporedoma uničili, pa so se menihi preselili v Novo mesto.

Eden najlepših gradov pa je gotovo Po- brežje pod kršnimi Adleški, last g. Raucha. Žal se je ravno v zadnjih letih mnogo po- rušilo, vendar pa je del gradu še dobro ohranjen. Za fotoamaterja je tu nešteto lepih motivov, ker stoji grad ob sami Kolpi, pa tudi za ljubitelja zgodovinskih znamenitosti je tu mnogo ostankov, ki pa bodo čez nekaj let morda že uničeni. Po- brežje zavzema menda največji obzidani gradjski kompleks.

Mogočno se dviga nad Kolpo še lepši viniški grad. V njem je kapelica s še danes ohranjenimi glagolskimi napismi, ki pričajo, da so tu nekdaj službo božjo čitali na sta- roslavenskem jeziku. Zanimivo je, da ima- jo skoro vsi naši gradovi tudi svoje last- ne mline tik grajskega poslopja.

Lepo izlet iz vinorodnega središča Semiča tja na Mirno goro, kjer je črno- meljsko SPD zgradilo lepo planinsko ko- čo. Sam Semič po legi spada med najlep- še belokranjske kraje, posebno znana pa je postaja, ki velja za najlepšo na vsej progi do Sušaka. Kratek je sprehod na Smuk s krasnim razgledom in zanimivimi ostanki starega gradu.

Po lepoti in po divji romantiki prirode pa vse kraje naše Bele Krajine prekaša Stari trg s svojo okolico. Po več kot sto

metrov globokem kanjonu teče bistra Kol- pa, takoj na drugi strani pa se strmo dvigajo hrvaški hribovi. Neizbrisane ostane člo- veku spomin na te kraje, kjer so se v kršu vgnezdile ljubke vasice kot kraljice nad divjo pokrajino. Vsek tujec, ki je že od potovanja, je obstal začuden pred mogočni- mi naravnimi krasotami. Tako lepega mi- ru in tako krasnem naravnem kotičku bi človek ne mogel skoro nikjer več najti. Le slabe prometne zveze so krive, da ni Stari trg morda med prvimi našimi leto- višči.

Lepi bodo tudi sprehodi do premogov- niške Kanizarice in ciganskih vasi. Naši ci- gani so že več ali manj stalno naseljeni. Preživljajo se največ s težkimi cestnimi deli, če pa nanesne priložnost, pa seveda radi tudi kaj izmaknejo. Fotoamaterji naj se tod dobro preskrbe s cigaretami, ker jih bodo obiskovali trane malih ciganičev, ki

Violinski koncert Vaše Prihode

Koncert je bil lep umetniški dogodek, ki nam ostane v vednem spominu

Ljubljana, 22. aprila.

Snoči je v Unioni koncertiral znameniti češki violinski virtuos Vaša Prihoda, ki nam je v najlepšem spominu že izza prve- ga nastopa pri nas. V zadnjem času smo čitali tudi, da mu je ozkočrni nemški so- vinizem preprečil koncert v Inomestu. Tembolj dobrodošel je bil včeraj pri nas in naši sosede zamorejo beležiti njegov pri njih odprti koncert kot veliko umet- niško izgubo.

Kljub velikim glasbenim dogodkom, ki smo jih bili doživeli ta mesec, je bila včeraj ob priliki koncerta Prihoda dvorana Uniona malodane polna. Oba umetnika, Vaša Prihoda in njegov klavirski spre- mljevalec Oto A. Graef, sta bila deležna ne- deljenega, navdušenega odobravanja, ki se je, čim bolj proti koncu koncerta, tem bolj stopnjevalo, tako, da sta gospoda morala ob sklepu dodati dokaj obsežno število nam- ekov.

Vaša Prihoda, eden izmed najznamenit- jših in najslavnejših sodobnih violinskih

pa se treba bati tatvina. Kanizarica je obrabovala še pred dobrimi 80 leti, pa je z ustavitvijo obrata železnicarje v Gra- dcau penehala z delom še 1878. Leta 1904 so rove spot odprli in našli v njih še ohran- jene lesene črpalke z letnico 1852. Danes obrabuje v manjšem obsegu, dasi ima pre- mogovnik odlične premog, o katerem se je neki nemški strokovnjak izrazil, da ga je škoda in greh pod kotlom sežigati. Tudi belgijski strokovnjaki, ki so preiskovali kakovost premoga in drugih mineralij, ka- kor boksita itd., so resno hoteli kupiti pre- mogovnik za izdelovanje koksa in poseb- no sirove nafte, vendar pa je bilo to za- radi neugodnih razmer preprečeno.

In izleti v vinske gorice, pa narodna koda na glavnem trgu v Črnomlju, kjer bo- do imeli fotoamaterji revijo belokranjskih narodnih noš iz vseh krajev in prisrčnost ljudi bodo pač napravili na vse fotoama- terje vtis, ki ga ne bo lahko pozabiti. Vozil bo poseben vlak in izletniki bodo imeli tretjinsko vožnjo. Iz Ljubljane odpelje vlak ob 5. jutraj in prispe v Črnomelj ob 7.31. v Metliko pa ob 8.20. Vračal se bo iz Me- tlike ob 20. in prispe v Ljubljano ob 23.25.

Pridite vsi s svojimi fotokamerami, pa bodo vaše slike tudi drugim dokazale, da je rosica o lepoti teh krajev močnejša od naših besedi!

lahko, ker je ljudje ne bodo več tako kupo- vali kot ob praznikih.

Na kmečkem sadnem trgu je bilo danes kot vedno dovolj jabolč. Lepa so po 5, 6 Din kg. Izbira je še precejšnja, zato se jabolka ne morejo še bolj podražiti.

Kmetje so pripeljali precej krompirja na Sv. Petra nasip, kljub blatnim cestam. Krom- pir kupujejo zdaj na debelo največ le kmet- je od kmetov, ker ga potrebujejo za seme. Danes ga je bilo dovolj po 75 par kg. Kup- cev je bilo malo.

Film

„Fantom Durmitorja“

Ljubljana, 22. aprila.

Nemci se vedno bolj zanimajo za našo državo, posebno za naše lepe kraje in za naš sinji Jadran. Tako so prišli tudi na misel porabiti naravne lepote naše zemlje za film in berlinsko filmsko podjetje »Eidophonfilm« je poslalo k nam režiser- ja Hansa Natgeja, ki je s svojimi pomoč- niki izdelal film »Fantom Durmitorja«. Za nas je ta film tem večjega pomena, ker nastopa v njem naša oja rojaka, zna- ni gledališki igralec g. Hinko Nučič in edi- na slovenska filmska igralka Ita Rina. Go- tovo bo pa film »Fantom Durmitorja« mnogo pripomogel, da se zunanji svet še bližje seznanji z našimi lepimi kraji in na- šim dobrim ljudstvom.

Ita Rina

Nemški listi, ki poročajo o tem filmu, pravijo, da so bili Nemci skoraj pripravi- ni na lepe kraje, da je pa okolica Mostar- ja, Sarajeva, Dubrovnik in kršna Črna gora tako čudovita, niso mislili. Nemška javnost je tvorcem tega filma hvaležna, da so ji omogočili doživeti ta čarobni ko- šček zemlje. Doživeti, pišejo nemški listi, kajti to ni več mehnično fotografiranje, temveč dojetanje vsega tega, kar pričara človeku lepota pokrajine. Filmska kamera je bila v rokah Herberta Körnerja in Kur- ta Neuberta. Za zvokom stran filma sta pa skrbela mojstra Schwab in Strobel.

Hinko Nučič

Med igralci se odlikujejo tudi po sod- bi nemške kritike Ita Rina, Hinko Nučič, ki mu pravijo Nemci »pristni Balkanec«, Karel de Vogt, Ernest Duncke, Blandine Ebinger in Albert von Kersten. Podjetje je naprosilo beograjskega profesorja kon- servatorja Josipa Slavenskega, da je na- pisal za film glasbo. V nemščini se imenu- je film »Das Lied der Schwarze Berge« in Nemci pravijo, da je to visoka posem ju- goslovenske krajine. To je potrdil tudi naš poslanik v Berlinu g. Baludžić, ki je prislo- valno premijeri filma. O vsebini tega krasnega filma ne bomo govorili, saj se bomo o njem lahko na lastne oči prepričali v kinu Matic, kjer je film »Fantom Dur- mitorja« od danes na sporedu.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Scbota, 22. aprila: Dame z zelenimi klobu- ki. Red Sreda.

Nedelja, 23. aprila ob 15. INRI. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.

Ob 20: Krog s kredo. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 24. aprila: Gospa Ministrica. Red D.

Torek, 25. aprila: Zaprt.

Sreda, 26. aprila: Hamlet. Red Sreda.

*

Drevi se igra v drami francoska ve- seloigra »Dame z zelenimi klobuki«. Vloge starih devic igrajo ge. Nablocka, Mira Da- nilova, Juvanova in Medvedova. Snubača profesorja pa g. Zeleznik. Zivahno Arletto igra ga. Vida Juvanova. Predstava se vrši za abonma Sreda, na kar prav posebno opo- zarjamo p. n. abonente.

Jutri popoldne ob 15. se ponovi pa- sijonska igra INRI po znanih dramskih cenah, na kar opozarjamo prav posebno podeželske goste. Zvečer ob 20. pa se igra

po znanih cenah uspeha Klabundova igra »Krog s kredo«.

Drama pripravljajo kot prihodnjo no- viteto komedijo češkega dramatika Fran- tiška Langerja »Izprobnitev Ferdia Pi- štorca« z g. Cesarjem v naslovni vlogi in v režiji prof. Sesta.

OPERA

Sobota, 22. aprila: Pri belem konjčku. Iz- ven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Nedelja, 23. aprila ob 15: Parsifal. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 24. aprila: Zaprt.

Torek, 25. aprila: Samson in Dalila. Red C.

Sreda, 26. aprila: Zaprt.

Četrtek, 27. aprila: Zidinja. Gostuje g. Ma- rij Šimenc. Izven.

*

Drevi se poje v operi popularna ope- reta »Pri belem konjčku« z gospo Poliče- vo, go. Španovo, gđe. Šmerkoljevo in gg. Gostičem, Zupanom in Magolčem v glav- nih vlogah. Muzikalno vodstvo ima kapel- nik Niko Štritof, režija je prof. Šestova. Veljajo prvič globoko znižane cene (od 30 Din navzdol). Predstava je izven abon- mana.

Jutri ob 15. se ponovi z ozirom na veliko zanimanje občinstva Wagnerjeva opera Parsifal z gospo Thierryjevo ter gg. Marčecem, Botettom, Primožičem, Petrovi- čem in Marijanom Rusom v glavnih vlo- gah. Dirigira ravatelj Mirko Polič. Občin- stvo opozarjamo, da so pri tej vzporedni odmor kraji, kot pri prvih dveh vzpore- dritvah, tako traja odmor po 1. dejanju 25 minut, po drugem pa 20 minut, konec pre- dstave bo ob 8. zvečer. Občinstvo opozarjamo, da si nabavi vstopnice po možnosti v predprodaji in ne moti s pre- poznim prihajanjem poteka igre in sveča- nostnega razpoloženja. Veljajo znižane operne cene. Izven abonmana.

Zvočni kino Ideal

Velefilm globoko pretresljive vsebine! Borba med dolžnostjo in ljubeznijo! Mlada žena, poro- čena z možem, ki je pohabljen, se zaljubi v brata svojega moža! Zmaga ljubezni in življenja!

SVETI PLAMEN

V glavnih vlogah tega prekrasne- ga filmskega umotvora, ki je izde- lan po istoimenskem oderskem delu, nastopajo

Gustav Fröhlich
Dita Parlo — Anton Pointner
in drugi odlični umetniki.

Predstave danes ob 4, 7 in 9, ju- tri (v nedeljo) ob 3, 5, 7 in 9. uri zvečer.

Notar Anton Komotar umrl

Ljubljana, 22. aprila.

Včeraj je po dolgi bolezni na Vrhniki umrl v visoki starosti 79 let Anton Ko- motar, ki je preživel pičlega pol stoletja kot notar v tem prijaznem kraju naše naj- bližje Notranjke. V svoji službi se je z vedno prijaznim občenjem tudi z najpri- prostejšimi ljudmi silno priljubil v vsem okraju, da je bil med najpopularnejšimi osebnostmi vse bližnje in daljne okolice. Zlasti se je pa zanimal za življenje našega kmeta na svojih lovskih izletih, ko je ob- skoval najoddaljenejšo in najbolj skrite bajte ter povsod vedril obzore s svojim dobrim svetom in vednim modrovanjem. Da bi pomagal narodu tudi do gospodarske osamosvojitve, je bil pokojni med ustanov- itelji Kmetijske posojilnice na Vrhniki ter je kot dolgoletni in zaslužni član ravatelj- stva pomagal zavodu do moči in ugleda, pri tem je pa vsakemu prošniku skušal po- magati, da ga bo vrhniški okraj prav težko pogrešal. Kot lovec je bil seveda tudi naj- večji prijatelj prirode in se je v olepševal- nem društvu zlasti trudil za olepševanje Vrhnike.

Anton Komotar je bil rojen v Sevnici, po absolutiranih pravnih študijah v Gradcu i- po notarski praksi je pa že leta 1884. prišel za notarja na Vrhniko, ker je opravl- jal svojo službo kot poštenjak in človeko- ljub, dokler lanske jeseni zaradi bolezni ni podal ostavke in stopil v pokoj. Odličnega pravnika je Notarska zbornica že leta 1899. izvolila v odbor, kjer je deloval do leta 1918. vedno vestno in pošteno, da mu Notarska zbornica dolguje največjo za- hvalo.

Pokojnik je bil vedno delaven in odlo- čen in napreden Slovenec kar je na tedaj nemškutarski in pozneje klerikalni Vrhniki prav mnogo pomenilo. Z vnezo se je ude- stvoval v vseh naprednih in humanitarnih društvih ter tudi svojo družino vzgojil po svojih načelih. Za pokojnik žaluje vdova ga. Kati z še odraslimi otroci. Hčerka gđe. Malci je učiteljica v p., gđe. mg. phara. Nalca je pa lastnica lekarne na Viču, sin dr. Ciril je zdravnik v Lukovici, dr. Metod sodnik v Dolnji Lendavi, najmlajši Tonček pa študira pravo v Ljubljani. Pogreb bo jutri ob 16. na farno pokopališče k Sv. Pav- lu na Vrhniki. Zaslužnemu možu časten spomin, ugledni družini pa naše najskre- nejše sožalje!

Tujski promet v Ljubljani

Ljubljana, 22. aprila.

Na zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta se je občinski svet g. Pero Šterk do- taknil tudi vprašanja tujskega prometa v Ljubljani. Poudarjal je, da zahteva tujski promet predvsem svažnost in udobnost, tretja točka je pa osebna varnost. Kakor druga mesta, tako je tudi Ljubljana v pre- cejšnji meri odvisna od turškega prometa in obiska tujcev, kar ji prinaša lepe do- hodke. Gotovo je, da sta svažnost in udob- nost v Ljubljani doma, toda zdi se mu, da je premalo poskrbljeno za osebno var- nost. Tujec, ki pride v Ljubljano, si želi ogledati mesto in njegovo okolico, zlasti parke. Tivoli in njegova okolica sta mi- kavna tudi za večerne izprehode, vendar je treba poudarjati, da so naši parki pre- malo razsvetljeni, premalo je tudi poskrb- ljeno za osebno varnost. Takega mnenja so bili že mnogi tujci in zato je dolžnost mestne občine, da ta nedostatek odpravi. Občina naj — če ne gre drugače — iz la- stnih sredstev pomnoži število paznikov in stražnikov.

Svažnost in udobnost v naših hotelih, kavarnah in restavracijah je prvovrstna. želeli bi bilo le, da bi bila ta podjetja bolj zaščiteni ter da bi se javne oblasti pri podeljevanju koncesij ozirale na že obsto- ječa podjetja in na krajevne potrebe in se ne bi izdajala obrtna dovoljenja vsako- mur, kdor zanje zaprosi. Nova podjetja, ki so čisto nepotrebna, izpodbijajo temelje že obstoječim. Dolžnost občine je, da gre gostilničarski in hotelirski panogi, ki je ena najvažnejših za naše gospodarstvo, v polni meri na roko.

Zadruga hotelirjev, gostilničarjev in ka- varnarjev v Ljubljani si je zgradila lasten dom, pod streho katerega je strokovna go- stilničarska obrtno-nadaljevalna šola, ki se v njej teoretično in praktično vzgaja gostilničarski in hotelirski panogi. Dom je še precej zadolžen. Do zdaj je dobivala šola gotovo podporo od mestne občine kot del vplača- nega hotelskega davka. Ker pa je bil ta davek v letošnjem proračunu zaradi obut- ne krize v hotelirski panogi za 5% znižan, bo seveda tudi šola prejela manjšo do- tacije. Zato prosijo občinski svet, da spre- me njegov predlog, ki je bil soglasno spre-

jet v finančnem odseku in ki se glasi:

Glede na soglasni sklep finančnega od- seka na seji 10. marca 1933. predlaga naj se ves presežek, ki bi v proračunskem letu 1933 znašal več kakor 200.000 Din, ki jih je predvideval proračun, izroči strokovni gostilničarski obrtno-nadaljevalni šoli v Ljubljani.

Živilski trg

Ljubljana, 22. aprila.

Danes je živilski trg zopet odvil. Ves teden so se ga gospodinjje izogibale, danes je pa zavladalo na njem zopet normalno ži- vljenje. Trg je bil tudi dobro založen, mnogo bolj kot v eredu.

Na perutninskem trgu je bilo mnogo pe- rutnine. Sezonska piščanca prihaja. A zdaj so se piške zelo drage, par 40 Din. Kure so pojedli meščani skoraj vse ob praznikih, ostalo je pa še precej petelinov, ki so danes junaško kikrikali v vseh korasarah, za tu- di v zavezanikih vrečah in nahrbtnikih so se oga- šali. Za kure so se gospodinjje precej zani- male in jih kupovale po zmernih cenah iz- pod 30 Din komad. Tudi jajc je bilo danes zopet dovolj, ker se jih je nabralo precej med tednom. Zdrj jih lahko gospodinjje ku- pujejo brez skrbj, ker so ljudje konzumi- rali stare ob veliki noči. Najnižja cena je 50 par za komad, v splošnem so jih pa proda- jali po 10 Din 18 komadov. Po praznikih ni torej nobene spremembe na perutninskem trgu.

Prav tako je vse po starem na zelenjad- nem trgu. zelenjave ni nič manj zaradi sla- bega vremena zadnjih dni. Zgodnje salate, berivke, je fadale več in danes so jo že pro- dajali po dinarju merico. Tudi ostalih vrst zelenjave je mnogo. Spinača je po 1.50 Din merica, tu in tam tudi po dinarju. Uvože- na zelenjava je še nekoliko pocenila po pra- znikih, ker se zdaj gospodinjje ne trgajo tako za njo kot so se pred veliko nočjo. Salata je po 8 in 10 Din. Grah je tudi že mnogo. Ena vrsta je že po 6 Din kg, sicer je pa grah po 12 Din kg.

Tudi pri mesarjih je bilo danes zopet ži- vahnejše. Gospodinjje so kupovale najbolj govedino. Delile so se v dva labora, ene so kupovale cenejšo govedino, druge pa draž- jo. Cene govedine je še vedno dovolj, po 5 in 7 Din kg. Lepo meso je po 11 Din. Suha svinjina se še ni pocenila, zdaj se bo

DANES PREMIERA!

NAŠA ODLIČNA FILMSKA UMETNICA
ITA RINA
IN NAŠ POPULARNI ODERSKI UMETNIK
HINKO NUČIČ

V PREKRASNEM FILMU LEPOST NAŠIH KRAJEV, NAŠIH GORA
IN VODA, V EPOPEJI NAŠIH LJUDI IN NJIHOVIM OBICAJEV

Fantom Durmitorja

Film, čigar naravni posnetki so v celoti izdelani v naši državi! Poleg naših umetnikov sodelujejo še drugi odlični inozemski igralci. Glasba je kompozicija prof. J. Slavjanskoga, profesorja na beograjskem konservatoriju.

Kot dopolnilo najnoveši FOXOV zvočni tednik. — Predstave danes ob 4, 8 in 10, jutri ob 3, 5, 8 in 10 zvečer.

Telefon 2124

Elitni kino Matica

Dnevne vesti

— Nova docenta na naši pravi fakulteti. Z odlokom ministrstva prosvete sta bila na predlog fakultete postavljena za privatna docenta g. dr. Avgust Munda, namestnik višjega državnega tožila, za kazensko pravo (materijelno) in g. dr. Rudolf Sajovic, apelacijski sodnik, za civilno pravo (formalno in materijelno).

— Pesnik Oton Zupančič izstopil iz PEN kluba. Naš pesnik — prvič g. Oton Zupančič — je izstopil iz PEN kluba, obenem je pa odstopil tudi kot predsednik ljubljanskega PEN kluba.

— Iz državne službe. Za šumarskega svetnika je imenovan šumarski višji pristav pri direkciji šum v Ljubljani inž. Ciril Damić; v višjo skupino je pomaknjen profesor državne dvorazredne šole v Ljubljani Karel Dermastia.

— Nove smerice dela Rdečega križa. Odkar je postal generalni tajnik RK Marko Marinkovič, se vedno bolj kažejo nove smerice dela Rdečega križa. RK bo zbiral sanitetni material in vse ono, kar bi bilo potrebno za primer vojne ali večjih elementarnih katastrof, ustanovljal bo po mestih stanice za prvo pomoč, organiziral čete za prvo pomoč in zbiral opremo za stalne pomoči bolnic. V Zagrebu namerava zgraditi bolnico, ki bi imela 100 postelj.

— Ob priliki požarov, ki se zal v zadnjem času povsod pogosto pojavljajo, se obračajo prizadeti pogoreli in razni pomožni odbori do Rdečega križa s prošnjo za podporo. Toda uprava Rdečega križa mora po svojih načelih vsako tako podpiranje pogorele odškodniti, kar ne spada denarno podpiranje pogorele v delokrog Rdečega križa ne glede na to, da se škoda, ki nastane po požaru, lahko prepreči z zavarovanjem. Svetujemo torej vsakomur, naj skrb za to, da mu je imovina primerno zavarovana, ker moramo podpre pogorele posledno odklanjati. Ljubljanski občinski odbor Rdečega križa.

— Zrčni promet na progi Zagreb—Ljubljana bo odprt 1. junija. Kakor poročajo zagrebški listi, bo zrčni promet na progi Zagreb—Ljubljana odprt 1. junija. Letala, ki bodo prispela iz Beograda na zagrebško letališče, bodo od tam startala ob 16.30 v Ljubljano. Povratek iz Ljubljane v Zagreb bo vsak dan, razen praznikov in nedelj od 9.30. Na progi bodo letala jugoslovanska letala znamke »Potez«. Cene v zrčnem prometu so bile zopet znižane in ne presegajo cen brzovala II. razreda.

— Tri velika skupinska potovanja na svetovno razstavo v Chicago. Društvo prijateljev Vel. Britanije in Amerike priredi skupno s Putnikom in paroplovnimi družbami (Hamburg—Amerika—Linie, Cunard Line, White Star Line) tri velike ekskurzije v Ameriko. Prvo potovanje bo od 6. VI. do 9. VII., drugo od 6. VII. do 7. VIII. in tretje od 31. VII. do 1. IX. t. l. Za vsako potovanje so predvidene dve kategoriji: I. kategorija cenejša s tretjerazrednim in II. kategorija dražja z drugo, razrednim arangementom. Potovanje obeh kategorij je popolnoma enako, razlika je le v komfortu potovanja. Potovanje traja 33 dni in stane od 304 do 416 dolarjev. Točenjša navodila in programe za ta potovanja daje »Putnik« v Ljubljani interesentom brezplačno.

— Velika ekskurzija na Poljsko. Za časa mednarodnega velesojna v Poznanju od 4. do 16. maja priredi Poljsko-jugoslovanska liga v Beogradu skupno s Putnikom društveno potovanje v Poznanj, združeno z obiskom Varšave, Krakova, Dunaja in sejma v Budimpešti. Cena vožnje od št. Ija d. m. in do Budimpešte, prehrana ter vse ostalo glasom programa stane v II. r. Din 4720.—, v III. r. Din 3800.—. Udeležniki tega izleta uživajo od svoje izhodne postaje do državne meje in iz Budimpešte po madžarskih železnih cestah in naših 50% popusta. Odhod iz Maribora je 5. maja popoldne. Informacije daje »Putnik« v Ljubljani, Gajeva ulica 3, za nebotičnikom.

— Odslek za perutinarstvo KD se ni niti približal. Te dni je bilo ob priliki razstave »Živalce« v Ljubljani pomembno v dnevnih objavah, da se je »Odslek« za perutinarstvo Kmetijske družbe združil s tem društvom, kar pa ne odgovarja istim. Z društvom »Živalce« se je združil samo »Odslek« za kuncerjo Kmetijske družbe. Vselej tega obveščamo vse člane odsleka, da bo isti deloval za nadaljevanje perutinarstva, posebno na kmetih. Ob priliki poljubne kmetijske razstave, ki bo pri-

šla v našo banovino prve dni junija t. l., bo perutinarstvo odslek razstavil združeno z ostalimi rejci perutinarji, posebno selekcijano riavo štajersko kokoš, kar bo organiziral isti en vagon namenjen tej panogi. Na tej razstavi perutnine bo poskrbljeno tudi za predavatelje, ki bodo tolmačili najvažnejša dela pri posejevanju naše kmetijske perutinarstva. Pozivajo se člani odsleka, da se jim preje zgledajo pri centrali, kateri želijo razstaviti živali, ker so bo na razstavi nudila velika prilika prodaja plemenitih živali. — Tajništvo odsleka za perutinarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani.

— Triglavski dom na Kredarici ostane do preklica odprt in oskrbovan. Ker je v Triglavskem pogorju zapadlo nad 1 meter snega (suhga pršila) je snemka idealna. Dostop do koč iz Zgornje Krne pot Ržjo; pot je zrazena. — Koča je dobro založena; na razpolago je zadostno število prenočišč.

— Glavna skrb vsakega podjetnika je, da pripravi svojemu podjetju do obstoja in napredka. Dve poti sta, ki vodita k temu cilju. Prva pot, ki poskuša z dosedanjimi odjemalci napraviti večji promet, druga pot pa, ki stremi za tem, da najde novih odjemalcev — je boljša, kajti ni pametno preobložiti svoje odjemalce z blagom. Veliko je število onih podjetij, ki so s pomočjo Ljubljanske velesojne ubrali to pot do novih uspehov. Tudi k udeležbi na letošnjem Ljubljanskem velesojnem od 3. do 12. junija so se že prijavili v velikem številu. Vidimo torej, da jih ni potlačila kriza in sami radi priznavajo, da dober del svojih poslovnih uspehov pripisujejo temu, da stalno razstavljajo na velesojnem. Naj tudi drugi, ki še niso prijavili svoje udeležbe kot razstavljaleci na letošnjem spomladanskem velesojnem v Ljubljani, v samobrambi in kot člani splošne akcije proti zastojam v gospodarskem življenju sledi temu primeru in se čimprej prijavijo.

— Življenjski Ivan Vrhovec, zgodovinarja Ljubljane in Novega mesta, je za nimanja kulturna slika iz naše nedavne preteklosti, ki jo bo s pridombral vsak iz občanec. Knjižico je napisal Vrhovec sošolec in prijatelj, župnik Ivan Vrhovnik, izdala jo je pa s pomočjo mestne občine Ljubljanske Zgodovinske sekcije Muzejskega društva za Slovenijo. Opremljena z več slikami stane v knjigarnah 20 Din, društveni člani jo pa dobe v muzejski pisarni za 15 Din.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno in hladno vreme. Včeraj je skoraj po vseh krajih naše države deževalo. V severozahodnih krajih je zadnje dni zelo hladno. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Sarajevu 26, v Splitu 18, v Beogradu 17, v Sarajevu 16, v Zagrebu 7, v Ljubljani 4,2, v Mariboru 3,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,8, temperatura je znašala 2,3.

— Smrtne nesreče Ljubljancev na V. grebu. Včeraj okrog 15. se je v V. Vlaki ulici v Zagrebu pripetila smrtna nesreča, katere žrtev je postal trgovski potnik Peter Jeraj iz Ljubljane, roj. l. 1879. Jeraj se je peljal s tramvajem, ki je vozil proti Dra. Skočičevi ulici. Stal je zadaj na vozu, neznatoma je pa odletel s tramvaja tako nesrečno, da ga je vlek tramvaj še nekaj metrov za seboj. Voznik je takoj zavril voz. Jeraja, ki je ležal v mlaki krvi, so pobrali in ga prenesli v vežo hiše št. 67 v V. Vlaki ulici in pozvali reševalno postajo na pomoč. Toda vsaka pomoč je bila zaman, Jeraj je bil že mrtev. Na kraj nesreče je prišla tudi policijska komisija, ki je odredila prevoz trupla v mrtvašnico na Mirogoj. Komisija je ugotovila, da je Jeraj padel na glavo, zaradi česar je nastalo krvavenje v možganih, ki je povzročilo takojšnjo smrt.

— Smrtne obščine v Vranju. V Vranju se je te dni vršila razprava proti kmetu Randjeu Stojanoviću iz Mrvice, kovaču živku liču in posestniku Aleksandru Stojčiču, ki so v noči na 23. novembra napadli Stojanovičovo ženo in jo zadavili. Truplo so obtežili s kamni in ga vrgli v Moravo. Da bi prikrili zločin, je Stojanović zažgal svoj skedenj in prijavil orožnikom, da je žena v pijanosti zanetila ogenj in zgorela. Preiskava je pa spravišla na dan resnico in so bili vsi trije morilci aretirani. Ugotovili so, da se je Stojanović zaljublil v neko Jelko Ratkovičovo in se je zato hotel ženo odkrižati. Stojanović je bil obsojen na smrt na vešilih, njegova soproba pa na večletno težko ječo. Prejšnji ljubček lepe Jelke, Ilija Milosavljević, je bil pred

dvema letoma v Vranju obesen, ker je iz ljubeznivosti umoril nekakega učitelja. Tako je mladenka spravišla na vešala že dva moška.

— Mrtvi v vodnjaku. Ko je včeraj zjutraj hotel gostilničar Korenjak iz Podvinca pri Ptuju črpati vodo iz vodnjaka, vendar zaradi nenavadne teže ni mogel potegniti kviška. Z velikim naporom se mu je končno posrečilo potegniti vedro iz vodnjaka, presenečen je pa opazil na njem viseti že skoraj razpadlo moško truplo. O tem so bili obveščeni orožniki, ki so v mrliču spoznali že mesec dni pogrešanega posestnika vodnjaka sina Janeza Petroviča. Truplo je ležalo že mesec dni v vodnjaku. Čepav so starši sina pogrešali, tega niso prijavili oblastem, ker so mislili, da je šel iskat dela. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotove, če gre za nesrečo ali za zločin.

— Ključasti križ v Novem Vrbsu. V Novem Vrbsu, kjer živi mnogo Nemcev, je na velikonočne praznike vzbudilo pozornost dejstvo, da je bil na mnogih židovskih, pa tudi nežidovskih hišah napravljen ključasti križ. Oblasti so takoj uvedle preiskavo in razpisale 10.000 Din nagrade za izsleditev storilca. V zvezi s tem je bilo zaslišanih tudi več nemških visokošolcev, ki so bili pa takoj izpuščeni. Oblasti so odvzele potne liste nekaterim visokošolcem, ki študirajo v inozemstvu.

— Arotacija državnega vlomila v Zagrebu. Zagrebška policija je včeraj prejela enega najpretnjših vlomilcev, bivšega trgovca Mirka Keršeka, ki je s Stjepanom Tomasovičem vlomil v Diskontno banko, kjer sta navratla blagajno in odnesla več stotisoč dinarjev. Policija ga je izročila so. dišcu.

— Pustolovščine dr. Ribotija v Rimu. Znan zagrebški odvratnik dr. Josip Ribot in bivši član raznih sportskih organizacij, ki je nedavno zaradi številnih ponesreč pobegnil iz Zagreba, se je javil kmau po tem svojemu prijatelju iz Padove. Te dni je pa tudi rimska policija izdala za njim tiralo, ker v hotelu zase in za svojo ljubico ni poravnal računa in je pobegnil.

Pri številnih nadlogah ženskega spola, povzroči »Franz Josefov« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoč »Franz Josefov« vodo, zlasti pri otrocih z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Posipanje cest. Zda so cestišča netakovanih cest dobro razočena, zato je prilika za posipanje, da se gramoz dobro vleže ter zveže s cestiščem. Nekateri ceste so že posuli, n. pr. v Strelški in Vegovi ulici, a več cest, zlasti onih, ki ne spadajo pod občinsko upravo, je še v zelo slabem stanju; primer Karlovska in Dolenjska cesta.

— Iz Delo v Ljubljani je počivalo včeraj zaradi slabega vremena. Kopače materiala v strugi je zdaj težavno in zamudno, ker se razmočeno blago prijemlje lopat, pa tudi izvažanje materiala je zdaj oteženo, ker vagončki drse na vzpetem tiru. V strugi je tir že položen do konca, kjer bodo začeli poglabljati strugo navzdol od tromostja. Prihodnji teden bodo že lahko začeli betonirati dno, če bo vreme ugodno. Če bo na dolgi časa deževalo, bo voda narasla in bodo morali odpreti zapornico v Trnovem; tedaj bo moralo delo deli časa počivati.

— Pregled plinskih naprav. Nastavili smo 4 izkušene monterje za plinsko instalacijo v svrhu brezplačnega pregleda kuhinjskih, kopalnih in kurilnih naprav s plinom. Naloga teh uslužbencev je, da v gotovih časovnih presledkih pregledajo vse plinske napelave in manjše defekte (čiščenje aparatov in gorilcev) popravijo. To bo v prid v prvi vrsti strankam, ker bo življenjska doba aparatov s tem podaljšana in pa kar bodo aparati funkcionalni vedno pravilno v interesu strank samih je torej, da ne odklanjajo naših uslužbencev, ki nosijo pri sebi legitimacijo s sliko. — Ljubljanska mestna plinarna.

— Iz Strokovna obrtno nadaljevalna šola za brivce, frizerje in lasničarje v Ljubljani priredi v nedeljo 23. t. m. razstavo šolskih izdelkov, risb in lasnih del svojih učencev. Razstava bo odprta od 8. do 12. in od 14. do 16. ure na drž. deški meščanski šoli v Ljubljani VII. Gasilska cesta št. 17 v drugem nadstropju. Vsi moštri, kakor tudi vsi drugi činitelji, ki se zanimajo za napredek vajencev se vabijo na obisk razstave. Vstop prost.

— Iz Opozorilo občinstva. V svrhu izmenjave gramozne grede, pragov in regulacij je tira, katere izvršuje IX. sekcija za vzdrževanje železniške proge, opozarja občinstvo na občinstvo, da bodo železniški prelazi in sicer: 1. na Černelovi - Janševi cesti dne 25. aprila in 2. na Vošnjakovi ulici dne 27. aprila v času od 7. do 17. ure zaprti in za prehod nedostopni.

— Iz Društvo »Sotac« vabi svoje člane k današnjemu »Koroškemu večeru«, ki se vrši v veliki dvorani Uniona na čast odlikovanca velikega koroškega borce Grafenauerja. Miza bo rezervirana za »Sotac« na levi strani. Začetek ob 20. K polnoštevni udeležbi vabi odbor. 264/n

— Iz Društvo »Taberc«. Ponovno obveščamo vse člane, da se bo vršil društveni II. redni občni zbor jutri 23. t. m. ob 9. dopoldne v boji dvorani hotela »Uniona« v I. nadstropju. Pozivamo članstvo, da se udeležijo zboru polnoštevno in ločno. 263/n

— Iz Vodstvo Mestne hranilnice. Iz Mestne hranilnice nam poročajo, da je njeno vodstvo po odstopu ravnatelja dr. Frana Černelca začelo uspešno tako-le: ravnatelj Fran Pretnar, glavni knjigovodja Josip Mešek, vodja uradov Ivan Hiter.

— Iz Sentijsko gledališče danes in jutri. Drevo in jutri zvečer vprizori Sentijsko gledališče zadnjič v sezoni krasno slovensko opero Metke in Danila Bučarja »Studentje smol«. Velezabaven libreto in krasne melodije so dovoljna reklama za opero. Delo je izvrstno nastudirano. Pri predstavi sodelujejo poleg sentijskega ansambla, kvartet »Ljublj. Zvona«, ter Jazz-orkester Sokola I. — Kdor se ni videl te priljubljene opere, naj poset predstavi. Vstopnice se dobe v prodajni v I.

nadstropju Mestnega doma od 10.—12. in od 15.—17. ure, v nedeljo pa samo od 10. do 12. ure dopoldne.

— Iz Hubadova župa v Ljubljani vabi vse člane ljubljanskih in sosednjih pevskih društev, da se polnoštevno udeležijo cerkvenega koncerta, katerega priredi »Ljubljanski Zvon« v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 20. uri v frančiškanski cerkvi v proslavo 100-letnice rojstva odličnega skladatelja Ivana pl. Zajca. Uprava.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI (za mitnico). Tel. 33-87.

Willy Fritsch, Willy Forst, Lilian Harwey v veelepereti

„PLAVISEN“

Predstave: danes ob 18½ in 20½, jutri ob 3, 5, 7, in 9. uri, v ponedeljek ob 20½.

Pride! »MOJ LEOPOLD« Pride! Gustav Fröhlich

— Iz »Rasputin« svetnik ali demon. Ta zanimivi film, ki nam nazorno prikazuje eno najpivnejših osebnosti pred in med vojno carske Rusije, film, ki nam kaže tajinstvenost in sugestivno moč Rasputina, ki se je povzpel od navadnega mušaka in vsakega popa do carjevega svetovaleca in prijatelja, ta film predvaja ZKD v prostorih Elitnega kina Matica danes ob 14.15 in jutri ob 11. uri dopoldne. Glavno in naslovno vlogo igra Conrad Veidt, ena najmočnejših umetniških kapacitet Nemčije.

— Iz »Sveti plamen« premiera v zvočnem kinu ideal. Vsebinska tega prekrasna in pretresljiva filma je povzeta po istoimenskem odskem komadu Somerskega Maughama. Mlad letalski častnik se ponesreči kmalu po poroki na polizkusnem polju iz razvalin gorečega aeroplana ga potegnejo sicer še živga, toda mož je težko pohabljen in ohromel za vse življenje. Mlada žena, ki je navezana nanj, vztraja pri svojem zakonskem drušču, dokler ne spozna svojega svaika, mladeniča polnega življenja. V mladih srcih vzklije močna ljubezen, ki je toliko bolj tragična, ker ovira njuno srečo zakonska dolžnost žene do pohabljenega moža. V filmu igra eno glavnih vlog priljubljeni umetnik Gustav Fröhlich.

— Iz Sentijsko gledališče za Rdeči križ. V tork 25. t. m. se ob 20.15 na korist ljubljanskega Rdečega križa uprizori znamenita slovenska opereta »Studentje smol«, ki se je zaradi svoje zabavnosti občinstvu tako priljubila, da je bila gledališka dvorana pri vsaki reprizi natlačena polna. Vstopnice se bodo za občajne cene dobile v tork od 10.—12. ter od 15.—17. pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma.

— Iz Za prvi maj napovedano pobiranje odloženih zimskih potrebščin bo ljubljanski Rdeči križ izvršil pozneje, ko ne bo več mraz.

Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop. v ELITNEM KINU MATICI

RASPUTIN svetnik ali demon?

V glavni vlogi CONRAD VEIDT

— Iz Umri so v Ljubljani od 14. do 20. t. m.: Lapajnar Marija, roj. Rigler, 69 let, žena mizarja, Štrabčeva ul. 1-1; Kuhar S. Fulgencija Julijana, 35 let, usmiljenka sv. Vinc. Pavel, Vidovdanska c. 9; Očakar Anton, 78 let, svetnik drž. žel. v p. p. Gospodarske c. 12-III; Gradiolnik Milena, 2 meseca, hči posestnikov hčere, Izanica c. 316; Medved Ivana, roj. Grošelj, 55 let, žena godbenika, Pod gozdom 4; Kozjak Franc, 67 let, šolski vodja v pok. Strelški ul. 32, pr.; Hlebs Katarina, roj. Istenič, 72 let, vdova zidarja, Japljeva ul. 2; Oman Ana, roj. Walzer, 73 let, vdova ključavničarja, Gosposka ul. 3; Jug Josipina, 43 let, vdova uradnika Trbov. prem. družbe, Lepi pot 14; Šuštar Ivana, 81 let, tobačna delav. v pok., Hrenova ul. 17; Souvan Antonija, 11 let, hči mizarja, Muzejski trg, Souvanov vrt; Bozzini Karolina, 89 let, zasebnica, Za gradom 11; Urbanc Peter, 67 let, gostilničar, Tržaška cesta 9; Celarc Mihael, 63 let, uslužbenec tobačne tovarne, Tržaška c. 27. V Ljubljani št. bolnici umrli: Nedved Emecencija, roj. Novotny, 74 let, vdova sodarja, Kobariška ulica 30; Luštek Josip, 47 let, podnadmornik polic. agentov, Jeranova ul. 11; Kos Alojzij, 26 let, kroj. pomočnik, Savlje 1; Koman Terezija, roj. Prückler, 52 let, šivilja, Karlovska c. 9; Cesar Ljudmila, 34 let, žena služtelja Narodnega gledališča, Rožna dolina c. VIII-24; Odar Valentin, 1½ leta, sin posestnika, Fuzine 114, srez Radovljica.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR« Telefon 2730

Danes neprekidno zadnjikrat ob 4, 8 in 9. zvečer

Gigantski veelefilm

SODOMA IN GOMORA

Jutri (v nedeljo) ob 3, 8, 6, 8 in 9. uri zvečer

BUCK JONES v pustolovnem filmu senzaciji

DOLINA SMRTI

— Iz Kolesa kradojo. Včeraj sta bili ukradeni dve kolesi. Prvo je bilo odpeljal elektrotehnik Ivanu Petriču ob 10. iz veže palače Pokojninskega zavoda v Pražakovi ulici, drugo pa poštnemu slugi An. tonu Springerju ob 20. z dvorišča glavne postaje. Petričovo kolo je znamke »Torpedo« in vredno 1500 Din Springerjevo pa znamke »Puch« in vredno 700 Din

— Iz Karambol. V sredo zvečer je vozil hlapec Jože Nučič z dvoprežnim zapravilcem po Tyrsevi cesti proti artiljerijski vojašnici, iz Linhartove ulice je pa privozil avtomobil 2—14 in se s takšno silo zaletel v voz, da je hlapec odletel s sedeža na cesto. K sreči se Nučiču ni nič zgodilo, pač pa si je precej zamazal obleko. Zapravljen, ček je bil pri karambolu zadaj precej razbit.

— Iz Tatvina čevljev. Trgovca Albin Strickerberger, stanujoč v Suvohorski ulici, je prijavil, da mu je nekdo iz kleti odnesel par moških in par ženskih čevljev v skupni vrednosti 450 Din.

Iz Novega mesta

— Za desetletnico novomeške podružnice Glasbene Matice na dan 8. in 9. aprila t. l. določena glasbena prireditev se je morala, kot smo pred dnevi poročali, prelizati na soboto 22. in nedeljo (bela) 23. aprila. Spored ostane isti, proizvede se Griegova balada za ženski zbor ob spremstvu orkestra »Pred samostanskimi vratci« na besedilo Björnsterne-Björnsnina in Viljema Blodeka enodeljanske komična opera »V vodnjaku« (v studiju). V soboto se vrši prireditev na večer ob osmih, v nedeljo pa popoldne ob treh, kar poslednje pride prav obiskovalcem iz bližnje in daljnje okolice. Glasbeno vodstvo je poverjeno kot dirigentju podružnični učitelj glasbe gđd. Ropas Zori, ki je ne le misel priredive sprožil, marveč tudi dejanski izvršila, ker je oskrbel ves študij s solisti, zbori in orkestrom, zato bo tudi osebno dirigiral. Scenično režijo opere oskrbi g. Pavčič Joško. Solisti so: za sopransko partijo Lidunka gđd. Kastelic Marjanca iz Novega mesta, golenka šole gđd. Ropasove, za altovo partijo Veruna ga. Franja Golob-Bernotova, operna pevka iz Ljubljane namesto prvotno določene, a obbolele g. Zamečeve iz Maribora, tenorsko vlogo Vojteha poje g. Segedin Joško, basovo (Janek) ga. Dušan Uderman, oba iz Novega mesta. Odbor prosi, da izkaže občinstvo z obiskom svoje priznanje prizadevanju Glasbene Matice.

— Po dolini gradov bo vodil učitelj Pirnat Viktor v ponedeljek popoldne v Mariboru s svojim skioptičnim predavanjem tamosnje dijaštvo in šolsko mladino, zvečer pa pod okriljem mariborske ljudske univerze ostalo občinstvo.

— Sneg in dež. Komaj smo se malo pohvalili z lepim vremenom, je že spet vse bilo neokoli. Čvetoka priroda je za slovo še enkrat dobila sneženi obdel, ki ji ne bo v škodo, če se nenadno ne zjasni. Sneg pa nam je prinesla šele noč od četrtka na petek tudi v dolini, dočim so bili kraji drugod že dva dni prej vsi v snegu. Zdaž sneži in dežuje istočasno in sneg se tali, da ni mogoče izpod strehe.

— Vzgoja, stvaritelj miselnosti in zgodovine je bil naslov predavanja, ki ga je imel v četrtki zvečer v telovadnici osnovne šole akademik g. Ivo Pirkovič iz št. Jerneja v okrilju kluba dolenjskih visokošolcev. Predavanje je bilo izvrstno iznešeno, saj je predavatelj govoril iz dolgoletne svoje prakse, naznačil je dovolj koristnih mišljav ter bil od številnih poslušalcev najpriljubnejši sprejet. Pokret naših dolenjskih akademikov zasluži vse priznanje. To pa je bil šele uvod k obširnemu zasnovanemu delu. Le tako dalje!

— Vlomi pod Gorjanci in na Gorjancih so na dnevnem redu. Pred kratkim so neznanici udarili v Majzeljevo zidnico na Tilenici pri Orehoviči. Skozi zadnje okno so prišli v hišo, razbili vrata do sofe, preluknjali tla in se spustili v klet. Tam so pobrali vse obesoeno grozde, odnesli nad sto litrov vina in ga mnogo tudi razlili in slednjič so izginili skozi kletna vrata, ki so jih tudi razbili. Škoda je velika in ni krita z zavarovalnico. Skoro istočasno so tatovi obiskali tudi planinsko zavetišče pri Sv. Miklavžu na Gorjancih. Tam je bilo že opetovano vse izropano in lastnik zavetišča, šentjerjski gostilničar Nace Hudoklin, ki je v takni v Gorjance že nekaj tisočakov, ima spet znova škodo. To pot k sreči niso mogli dosti odnesti, so pa več razbili. Stalno bo dom odprt po 1. maju.

Iz Celja

— c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski ekspozituri javne borze dela v Celju je bilo 20. t. m. prijavljenih 1061 brezposelnih (966 moških in 95 žensk) napram 1151 (1029 moškim in 122 ženskam) dne 10. t. m. Število brezposelnih pada od tedna do tedna. Pri celjski ekspozituri dobe delo: 5 hlapec, 2 sladoledarja, 2 raznašalca peciva, 2 opekarska delavca, 1 kolarski pomočnik, 2 kuharja, 1 kmečka dekla, 1 perica in 1 likarica.

— c Umri je v Zagradcu pri Celju 83-letni občinski revež Janez Janežič.

— c Poroka. V Celju sta se poročila mizar g. Josip Kit iz Celja in gđd. Cecilija Prashova s Sp. Hudinje. Čestitam!

— c Sneg. Po kratkem predledu je jelo v petek zjutraj zopet snežiti. Podnevi je prevladoval dež, ki pa še ni mogel izprati snega na hribi. Temperatura je znatno padla.

— c Vsi lastniki motornih vozil se opozarjajo, da bo v petek 28. t. m. pri mestni garaži na Sp. Lanovžu pregled motornih vozil, in sicer ob 8 zjutraj za območje predstojništva mestne policije, ob 10. do popoldne pa za ves ostali srez.

— c Nočno lekarniško službo ima do vstajetja petka 28. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

Lačen vlomilec

Stari dvor. 21. aprila. Posetnik Andrej Jugovic iz Starega dvora, občina Stara Loka, je imel za velikonočne praznike v svoji kleti kaj nepričakovan obisk. Podjeten pajdaš je ponoči zagospodaril nad njegovimi jestvinami. Odnesele ma je velik kolač, dve polci, več štrukljev, skledo z dobrih 4 kg masti, par skoro novih moških črnih čevljev in nekaj drugih malenkosti. Jagovic domneva, da se je moral splaziti zmikav v vežo pod noč, ko so dekle še pospravljale. Nato pa je s sekuro vlomil vrata v klet. Vloma je osumljena neka dvojica, možki in ženska, ki so fu buje videli ljudje s polnima nahrbtnikoma naslednje jutro v Gorajtah. Orožniki s preiskavo nadaljujejo.

Izrek.

Dumas st. je dejal nekoč: Star samec se dolgočasni povsod, zakonski mož pa samo doma.

Socijalno skrbstvo Ljubljanske občine

Iz poročila obč. svetnika g. Kosma na proračunski seji občinske uprave

Ljubljana, 22. aprila.
O socijalnem skrbstvu mestne občine Ljubljanske je na proračunski seji občinske uprave govoril svetnik g. Kosma. Iz njegovega referata posnemamo glavne misli in podatke.

V zadnjih 10 letih je izdala mestna občina za socijalno skrbstvo 34.959.529 Din, od tega samo v zadnjih petih letih 21 milijonov 391.020 Din. To je najboljši dokaz, da je imela sedanja občinska uprava smisel in razumevanje za socijalne potrebe mestnega prebivalstva. Seveda pa s tem še ni rečeno, da smo lahko s socijalnim delom zadovoljni. Največja postavka je dolžena

za starostno skrbstvo
za oskrbovanje onemoglih revnih občanov v zavetiščih, za redno podpiranje onemoglih z izrednimi podporami od slučaja do slučaja. V zavetiščih oskrbuje sedaj mestna občina okrog 350 oskrbovancev, od teh 272 v lastnem zavetišču, 70 do 80 pa v tujih zavetiščih. Število oskrbovancev se v zadnjih petih letih ni povečalo, ker za nove ni prostora, niti denarja. Onemoglih, ki jih ne moremo oskrbovati, je pa toliko, da bi bilo število oskrbovancev gotovo naraslo vsako leto za 100.

Predvsem bi treba nadaljevati delo na zgradbi novega zavetišča za Bežigradom. Delo je ustavilo denarna kriza, nobena kriza pa ni zmanjšala potrebe po novem zavetišču. Socijalno politični urad podpira sedaj nad 1100 revežev, mnogo prosejanih pa mora zavrniti, ker ni kritja in tudi podre. Ijane podpore, ki znašajo od 75 na 200 Din mesečno, so nezadostne. Potrebna je tudi zgraditev nove hišice ali pa razširjenje sedanje zavetišča.

Zadnja leta postaja vedno važnejše

delavsko skrbstvo

Kriza je delava v prvi vrsti delavstvo. Za ta najakutnejši problem je pa pri nas žal zelo malo pravega zanimanja. Mestna občina je storila vse, kar je mogla, mnogo delavcev in njihovih družin je rešila popolnega propada. Postavke za brezposelnostne podpore, ki so znašale včasih 20.000 do 30.000 Din, so poskušale v zadnjih letih nad 300.000 Din, pa je morala občina prirediti 200.000 Din. Naval brezposelnih na socijalno politični urad je od leta do leta večji. Leta 1930 je izplačala občina 4449 brezposelnim 236.000 Din podpore, letos je pa dobilo samo v januarju in februarju 3252 brezposelnih 221.270 Din podpore. Seveda je bil proračun pri tolikem navalu kmalu izčrpan in mestna občina je organizirala pomožno akcijo, ki je za njo sama prva prispevala 200.000 Din. Akcija »Delavec za delavca« je vrgla 52.000 Din, dobrodelna akademija 36.000 Din, prispevek delodajalcev in delojemalcev 222.000, darji v blagu in kurivu je bilo za 100.000 Din, raznih daril v denarju 25.000, skupaj torej 635.000 Din.

To je sicer lepa vsota, toda še vedno mnogo premajhna. Ugotoviti je treba, da prispevki delodajalcev in delojemalcev niso vrhovi toliko, kolikor bi bilo pričakovati. Prispevala je le polovica delojemalcev in delodajalcev, kar kaže, da v bodoče na neobvezne prispevke ne bo več mogoče zidati. Prispevki morajo postati obvezni. Socijalno politični urad se je s to mislijo že pečal, pa je prišla banovina z idejo ustanovitve bednostnega fonda. Če bi banovina tega fonda ne ustanovila, bi morala to zadevo vzeti v roke občina, sicer bo pa morala skrbeti, da dobi iz bednostnega fonda odgovarjajoči znesek za podpiranje brezposelnih v Ljubljani.

Za sv. Florijanom še cerkev sv. Jerneja Mojster Plečnik je napravil načrt za olepšavo idilične stare cerkvice v Šiški

Ljubljana, 22. aprila.
Še predno so končana vsa dela na sv. Florijanu cerkvi in v njeni okolici, ki se tako izpopolnjuje, da to prenovitev še sedaj vse z zadovoljstvom občuduje, je mojster Plečnik napravil načrt za olepšavo okolice idilične stare cerkvice sv. Jerneja v Šiški.

Na eni strani te prijazne cerkve vodi sedaj s Celovške ceste strma pot proti hotelu »Bellevue«, pešci pa s težavo plezajo na drugi strani cerkve po nerodni stezi, da pridejo na to pot. Okolica cerkve je zanemarjena in skrajni čas je že, da se je tudi za prostor zavzel arhitekt Plečnik. Kakor povsod, je tudi tu igraje in z najmanjšimi stroški ustvaril prav monumentalno celoto, ki bo delovala nadvse prijazno na vsakega gledalca. Na cerkvi sami arhitekt ni izpremenil ničesar, pač jo je za varoval pred razpadanjem s tem, da je med njo in hribom zgradil en meter širok in nad 2 m globok hodnik ter s tem ustavil zamakanje starega zidovja ter odprl zraku pot do nje. Kakor pri sv. Florijanu, bodo gotovo tudi tu šišenski župljani sumi na novo ometali cerkev in jo preuredili, da se ne bodo več domaćini in tuji spodlikavali nad zanemarjenostjo in zapuščenostjo tega božjega hrama, ki se je baže uporabljati tudi za sušenje perila in prezračevanje ženskih oblačil.

Hodnik je prof. Plečnik od Seidlove hiše podaljšal ter obrobil z robniki ob cesti, ki vodi okrog cerkve navkreber proti hotelu »Bellevue«, med gospodarskim poslopjem Seidlove hiše in med cerkv, kjer sedaj vodi steza navkreber, je pa napravil monumentalne stopnice, ki segajo prav od cerkvene ladje, tako da je troje stopnic tudi pred vrati v zakristijo, na oglu zakristije se nato ob vhodu na novi hodnik nekoliko zlojmo in segajo prav do ogla gospodarskega poslopja. Devet pčilo 7 m širokih stopnic vodi od prvega, ozkega podesa, nato pa pridemo po 10 stopnicah na 4 m široko teraso, ki se razteza tudi za cerkvi prav do zidu nad vožno potjo. Nadalje se tukaj še 14 m široke stopnice v treh stopnjah s po 6 stopnicami zožijo čez dva podesa na 3 m širine ter nas zgoraj pripeljejo na hodnik ob vožni poti. Stopnišče s podesi in teraso je dolgo 20 m ter nad 4 in pol m visoko, da bo imelo prav izpozantno učinek. Na sredi spodnjih stopnic stoji v višini ogla zakri-

Nekatere občine so zadnje čase uvedle posebne davčne za podpiranje brezposelnih, tako zagrebška in osiješka. Govori se sicer, da uvedba novih davščin ni mogoča, toda poudariti moram, da mora biti za podpiranje brezposelnih in usodi propuščenih bednih še marsikaj mogoče. Največkrat se poudarja, da je treba nezaposlenim preskrbeti delo. To je res najpravišnje stališče, toda najtežje izvedljivo. Če bi mogli brezposelnim preskrbeti delo, bi brezposelnosti na svetu sploh ne bilo. Vendar bi se pa dalo tudi tu marsikaj storiti in čakajo nas še velike naloge v delu za brezposelno delavstvo.

V povojnih letih je mestna občina mnogo storila tudi

za mladinsko skrbstvo

ki je bilo nekdanj v njeni komunalni politiki skoraj neznano, sedaj je pa važen del socijalne politike. Pa tudi mladinsko skrbstvo se daleč ni zgrajeno tako, kakor bi moralo biti. Sredstva za uspešno podpiranje otrok proletarskih družin in dojenčkov, ki nikogar nimajo, je premalo, nezadostno je še delo za obvarovanje moralno ogrožene mladine, zlasti se pa čuti potreba po lastnem detjem domu.

Odgovor dr. Pippenbacherja

Ob tej priliki bi bilo potrebno, da se dotaknem tudi izvajanj g. profesorja direktorja dr. Pippenbacherja. To hočem tudi storiti, toda le kratko, kolikor je stvar pač vredna. G. doktor je tisti, ki je hotel danes na tem mestu vsiljevati politiko, ki je z načelnega stališča glede omiljevanja krize popolnoma pogrešna, saj hoče redukcijo prejemkov, s katero se kupna moč le manjša. On hoče tudi redukcijo uradništva in se prav nič ne zaveda, da dela s tem za povečanje že itak grozne armade brezposelnih. Sicer pa mi je današnji nastop g. dr. Pippenbacherja prav za prav v zadoščeno, kajti svojočasno sem v neki seji proti njemu zaradi protinradniških izvajanj ostro nastopil in tedaj so mi nekateri očitali, da sem bil pretrd. Vsem tem je današnji netaktni nastop g. dr. Pippenbacherja pokazal, da sem bil tedaj še vse premalo oster. G. dr. Pippenbacher je nastopil pod sokolskimi gesli bratstva, enakosti, pravičnosti itd. Ako je v teh sokolskih geslih zapozadana borba, da naj ima ta ali oni uradnik 100 Din manj plače, potem so ta gesla njeva in stoji sokolstvo na trilih nogah. Sicer pa mislim, da je po današnjih dogodkih sokolstvo samo poklicano, da reagira na neokusno vladno sokolstva v borbo proti uradništvu, kakor je to storil g. dr. Pippenbacher.

Končno je govornik izjavil, da bo glasoval za proračun, in prosil občinski svet, naj sprejme naslednjo resolucijo:

Občinski svet mestne občine Ljubljanske smatra za svoje najvažnejše bodoče naloge v okviru svoje socijalne politike:

1. Nadaljevanje zgradbe zavetišča za onemoglo v svetokriškem okraju, ki naj se nadaljuje, čim bodo sredstva na razpolago;
2. ustanovitev dečje doma, bodisi, da se v to svrhu preuredi kako poslopje, ki je last mestne občine, bodisi da se zgradi novo poslopje;
3. pojačanje investicijske politike, čim bo mogoče zbrati v to svrhu sredstva, da tako pomaga brezposelnemu delavstvu in domači industriji ter obrti;
4. izpopolnitev podpiranja brezposelnega delavstva s sredstvi, ki jih bo dosegel iz banovinskega bednostnega fonda ali pa ki jih bodo donesle posebne akcije mestne občine.

Za sv. Florijanom še cerkev sv. Jerneja Mojster Plečnik je napravil načrt za olepšavo idilične stare cerkvice v Šiški

Ljubljana, 22. aprila.
Še predno so končana vsa dela na sv. Florijanu cerkvi in v njeni okolici, ki se tako izpopolnjuje, da to prenovitev še sedaj vse z zadovoljstvom občuduje, je mojster Plečnik napravil načrt za olepšavo okolice idilične stare cerkvice sv. Jerneja v Šiški.

Na eni strani te prijazne cerkve vodi sedaj s Celovške ceste strma pot proti hotelu »Bellevue«, pešci pa s težavo plezajo na drugi strani cerkve po nerodni stezi, da pridejo na to pot. Okolica cerkve je zanemarjena in skrajni čas je že, da se je tudi za prostor zavzel arhitekt Plečnik. Kakor povsod, je tudi tu igraje in z najmanjšimi stroški ustvaril prav monumentalno celoto, ki bo delovala nadvse prijazno na vsakega gledalca. Na cerkvi sami arhitekt ni izpremenil ničesar, pač jo je za varoval pred razpadanjem s tem, da je med njo in hribom zgradil en meter širok in nad 2 m globok hodnik ter s tem ustavil zamakanje starega zidovja ter odprl zraku pot do nje. Kakor pri sv. Florijanu, bodo gotovo tudi tu šišenski župljani sumi na novo ometali cerkev in jo preuredili, da se ne bodo več domaćini in tuji spodlikavali nad zanemarjenostjo in zapuščenostjo tega božjega hrama, ki se je baže uporabljati tudi za sušenje perila in prezračevanje ženskih oblačil.

Hodnik je prof. Plečnik od Seidlove hiše podaljšal ter obrobil z robniki ob cesti, ki vodi okrog cerkve navkreber proti hotelu »Bellevue«, med gospodarskim poslopjem Seidlove hiše in med cerkv, kjer sedaj vodi steza navkreber, je pa napravil monumentalne stopnice, ki segajo prav od cerkvene ladje, tako da je troje stopnic tudi pred vrati v zakristijo, na oglu zakristije se nato ob vhodu na novi hodnik nekoliko zlojmo in segajo prav do ogla gospodarskega poslopja. Devet pčilo 7 m širokih stopnic vodi od prvega, ozkega podesa, nato pa pridemo po 10 stopnicah na 4 m široko teraso, ki se razteza tudi za cerkvi prav do zidu nad vožno potjo. Nadalje se tukaj še 14 m široke stopnice v treh stopnjah s po 6 stopnicami zožijo čez dva podesa na 3 m širine ter nas zgoraj pripeljejo na hodnik ob vožni poti. Stopnišče s podesi in teraso je dolgo 20 m ter nad 4 in pol m visoko, da bo imelo prav izpozantno učinek. Na sredi spodnjih stopnic stoji v višini ogla zakri-

Iz Trbovelj
— Predavanje Jadranske straže. Jadranska straža priredi v ponedeljek, 24. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu predavanje »O gospodarskem pomenu norja«. Predaval bo delegat oblasnega odbora Jadranske straže, Vabljeni vsi.

— Praznovanje pri rudniku. V zadnjem tednu tekočega meseca bo rudnik praznoval dne 24., 27. in 29. dočim se bo delalo 25., 26. in 28. aprila, tako da bodo rudarji v aprilu delali samo 12 delovnih dni. Ubogi rudarji, kako bodo živeli!

— Clansko zborovanje NSZ. Tukašnja podružnica Narodno strokovne zveze bo imela jutri ob 15. v dvorani Forte predavanje za svoje člane o novem pravilniku Bratovske skladišnice, razen tega se bo vodo vrlo pripravila za kongres NSZ, ki bo o binkošti v Ljubljani.

— Prvenstvena nogometna tekma bo v nedeljo med SK Trbovlje in SK Retje na igrišču SK Trbovlje. Pričetek ob pol 4. uri popoldne.

Ne postrujite bede

Ljubljana, 22. aprila.
Glede na članek pod gornjim naslovom, priobčen v našem listu dne 18. t. m., nam pošilja mestno načelstvo sledečo pojasnilo:
Ob času največje bede zaradi resničnega primanjlkovanja stanovanj v Ljubljani je mestna občina Ljubljanska z velikimi žrtvami v letu 1925 postavila med drugimi znanimi bivaljski tudi dve večji leseni stanovanjski baraki v gramozni jami ob Vodovodni cesti. V ti dve baraki je naselila deložnince iz najnižjih slojev, katere so hišni posestniki po največji radi neplačevanja najemnine in pa radi neprimernega vedenja postavili na cesto.

Ker je bila tem ljudem takrat pomoč potrebna, mestna uprava ni mela niti dovolj časa za poizvedbo o obinski pristojnosti, prejšnjem življenju itd. teh ljudi, temveč jim je nudila v si skromnem stroho. Sčasoma sta bili zasedeni obe baraki in vsaki stranki je mestna uprava predpisala malokostno priznavalno najemnino po Din 25 na mesec. S tem je mestna občina tedaj v polni meri izvršila svojo socijalno nalogo.

Kmalu po vsetitvi pa so dali baš ti stanovniki povod najrazličnejšim pritožbam, tako radi nemirov, nemoralnega življenja, pijančevanja itd. tako, da je dalo to početje celo povod za intepelacijo v občinskem svetu.

Da se ne bi nikomu godila krivica, je gospodarski urad v zvezi s fizikalnim opetovanjem komisijončno pregledal vso kolonijo in pri tem ugotovil, da so bile vse pritožbe docela utemeljene. Zato je izdal zadavne ukrepe in opozorila strankam. Tuji člani odseka za upravo mestnih hiš ljubljanske občinske uprave so si to kolonijo ponovno ogledali, nekateri je odsek dne 21. aprila 1931 leta sklenil, da se tem strankam odpove in to iz razlogov, naznačenih v pritožbah, kakor tudi iz higienskih nedostatkov. Barake pa je glasem tega sklepa odstraniti iz jame.

Pritožbe vkljub izvršeni odpovedi niso ponehale, temveč so se pri naraščanju bežirajnega okraja stalno množile in ponavljale, zlasti iz bližnje okolice barakarskega naselja. Kljub tem neprestanim pritožbam je mestna uprava iz zgolj socijalnih razlogov venderle odlašala z deložiranjem, dokler ni končno uvidela, da so stanovci v »Jami« nepoboljšljivi in za vsak opomni nedostopni. Tako je došlo do deložacijskega termina in sicer bi morale biti deložirane stranke, ki niso pristojne v Ljubljano dne 19. t. m., ostale semkaj pristojne pa 15. maja. Na povnovite prošnje je mestno načelstvo podaljšalo tudi v Ljubljano nepristojnim strankam deložacijski termin do 15. maja in torej ni res, da se te stranke brez uspešno molodolova po magistratu od urada od urada.

Pripominjam se, da razen par izjem ti stanovci ne plačujejo redno ali pa sploh ne že itak malenkostne priznavalne najemnine. Zadeva izpraznitve in odstranitve obeh mestnih barak v tej jami se vleče torej že ned dve leti. Mestna uprava je v vsakem pogledu postopala s temi stanovci — milo rečeno — zelo obzirno in socijalno, zato je vsako drugačno prikazovanje javnosti docela krivično. Socijalna pravičnost — zlasti na račun občine in celokupne javnosti — ima po našem mišljenju tudi svoje meje in ne sme služiti v izrabljanje, zlasti ne ljudem, ki socialne pravičnosti samij ne poznajo in socialne dobrote ne cenijo in ne — zaslužijo.

Iz Kranja

— **Krasna portreta kralja in kraljice.** Za novoprepriano posvetovalnico mestne občine je naslikal znani ljubljanski akademski slikar Ivan Vavpotič krasna portreta kralja in kraljice. Renomirani rezbar Josip Grošelj iz Sela, ki je bil svojčas zaposlen pri komisiji za ohranitev spomenikov na Dunaju, je napravil za sliko umetniško izdelana okvirja. Tako sta portreta in okvirja resnični umetnini in sta lep okras efektno in posrečeno renovirane občinske posvetovalnice.

— **Požar radi nepreviđnosti.** Poročali smo o nevarnem požaru, ki je uničil v torek zjutraj gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Pavla Rozmana iz Strazišča. Še sedaj ni razjasnjeno, kdo je zaniel ogenj. V četrtke okrog pol 17. pa je izbruhnil požar pri posestniku Leopoldu Hafnerju v Srednjem Bitnju. Ogenj je uničil leseno, s slamo krito stanovanjsko hišo ter hlev in šupo. Hafnerjeva žena je hotela ravno peči kruh in je za trenutek odšla iz kuhinje. Medtem pa je skočilo nekaj isker z ognjišča na strop. Ker ni bilo nobenega pravega dimnika, se je strop vnel. Ogenj je namah zajel vso hišo in jo hitro uničil s hlevom vred. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Kranja, Strazišča, Bitnja in Zabnice. Požar niso mogli zatreti, vendar pa so ga takoj omejili, da se ni razširil. V neposredni sosesčini so same lesene, s slamo krite hiše. Zato je bila velika nevarnost, da bi lahko nastal velik požar. Posestnik Hafner ima precejšnjo škodo.

— **Uspešno predavanje A. Hilberta iz Prage.** V torek zvečer je predaval v gledališki dvorani Narodnega doma g. Aleksander Hilbert, tajnik Jugoslovnsko-českoslovaške lige v Pragi, o zgodovini gradu in katedrale sv. Vida na Hradčanih. Predavanje g. Hilberta je bilo zelo zanimivo, slike prav lepe. Obisk pa bi bil lahko večji.

— **Zaključek sezone Lutkovnega gledališča.** Jutri popoldne ob 16. se bo vršila zaključna predstava Lutkovnega gledališča Česke besede v salona hotela Jelen. Vprizorila se bo v češkem jeziku Zalostna princesinja in začarani ptič.

— **Zanimivo zdravstveno predavanje.** V četrtke zvečer je priredilo Sokolsko društvo zdravstveno predavanje v gledališki dvorani Narodnega doma. Predaval je zdravnik OUZD g. dr. Edvard Globočnik. Dvorana je bila popolnoma zasedena. G.

milo je dvojnato
parfimirano

predavatelj je z jasno in enostavno besedo pojasnil mladim poslušalcem nevarnosti in zdravljenje spolne bolezni kapavice, ki je precej razširjena v našem okraju. Predavanje je pojasnjeval razumljiv film ljubljanskega Higijenskega zavoda. V bližnji bodočnosti bo predaval g. zdravnik še o drugi nevarni spolni bolezni — sifilisu.

— **Zadnja vprizoritev Celjskih grofov.** Kreftova zgodovinska tragedija Celjski grofje je imela na odru Narodne čitalnice pri prvih dveh vprizoritvah sijajen uspeh. Režija, igralci in inscenacija, vse je na visoki. Ker je bila dvorana obakrat popolnoma zasedena in mnogi niso imeli prilike videti Celjskih grofov, se bo vršila na občo željo občinstva nepreklicno zadnja predstava uspele drame jutri, v nedeljo ob pol 21.

Krompir že kopljejo in pečejo

Ljubljana, 22. aprila.
Prav za prav še ni konec zime, četudi so kmetje in naši Trnovčani že posadili krompir. Toda aprilskih šal nihče ne jemlje tako tragično. Na trgu imamo že dolgo dovolj letošnje salate, iz južnih krajev nam pa pošiljajo že dolgo grah, šparglje itd. Res, krompirja še ni novega, a bomo že se potrpeli, saj je še dovolj starega ter se ga kmetje ne morejo iznebiti. Kljub temu so pa že v Trnovem začeli kopati krompir.

Marsikdo bi mislil, da sočivje v Trnovem tako naglo uspeva zaradi dobrih gnojil, ki so nekaterim tako v zoh. Trnovčane neprestano obdružujejo, da uporabljajo za zalivanje salate neblago dišeče tekočine, kar so pa ti naši zelenjadarji že česte demantirali in že neštetokrat so se potegnili za kanalizacijo, ki je pa ne bodo dobili še tako kmalu — iz posebne naklo. njenosti. Krompir so začeli saditi Trnovčani že pred veliko nočjo, da ga bodo lahko tem prej prodajali na trgu. Vendar še ni priklil iz zemlje.

Nedavno so pa nekateri Trnovčani opazili, da jim je že nekdo začel kopati krompir. Njivice in vrtovi so bili razkopani kot jeseni. Najprej so mislili, da je kdo iskal kaj drugega v zemlji, morda celo zaklad, potem so se pa prepričali, da je bil izkopan krompir.

Zaradi tega je nastalo v Trnovem precejšnje razburjenje in Trnovčani so se pridušili, da bodo že pomagali falotom, ki jim diši posajeni krompir. Toda niso tako dobri detektivji, kot zelenjadarji, prijateljev zgodnjega krompirja niso mogli zalotiti pri grebu. Zalotila jih je pa gospa, ko so si pekl krompirček pri Ljubljani. Tu di nji so prekopali gredico ter izkopali krompir. Bili so trnovski fantalini, ki so vseh muh polni. Gospa jim je s težavo dopovedala, da ne smejo kopati krompirja, a je najbrž niso hoteli razumeti. Pečen krompir je imenitna poslastica. In v Trnovem je posajenega še mnogo krompirja.

Kranjske občinske zadeve

Kranj, 21. aprila.
Danes popoldne ob 18. se je vršila seja občinskega odbora, ki se je udeležil tudi sreški načelnik g. dr. Franc Ogrin. Po otvoritvi je župan g. Ciril Pirce prebral najprej dopis o potujoči kmetijski razstavi, ki jo bo priredilo ministrstvo za poljedelstvo. Razstava bo v posebnem vlaku, ki bo imel 21 voz. V vsakem kraju bo otvorna po en dan, v Kranju 4. junija. Ker bo razstava velikega gospodarskega pomena, se izvolita v krajevni propagandni odbor poleg župana g. dr. Semrov in g. Kumer.

Sprejet je bil predlog, naj tržni odsek v sporazumu z občinskim predstojništvom razpravlja o spremembah pristojbin za stojnice, ki bodo predlagane potem banki upravi v potrditev.

Glavna točka dnevnega reda je bila komasacija občin. Občinsko predstojništvo in finančni odsek sta predlagala končno, naj se Kranju razen dela Gorenje Save nič ne priključi. Vasi Huje, Klanec, Črčiče, Primskovo, Rupa, Ilvka, Stružovo naj se združijo v veliko samostojno okoliško občino, ki bo imela svoj sedež najbrž na Primskovem. Direktor g. Košnik je poudaril, da so po teh vseh že danes delavske kolonije in da bodo v par desetletjih dobile popolnoma mestni značaj. Torej bo nova okoliška občina le prehodnega značaja in se bo sčasoma naravno priključila Kranju. Ravnanje g. Sirc je opomnil, naj bi obsegal regulacijski načrt tudi vse ozemlje nove občine. G. dr. Sabothy je omenil, da je ustvaritev nove občine za razvoj novega dela mesta na levem bregu Kokre postranskega pomena; mesto se bo razvijalo v tisti smeri, kjer bodo življenjske razmere za razvoj ugodnejše.

Pri vprašanju kopalšč na Savi in Kokri je bil sprejet predlog na podlagi dopisa Tujsko prometnega društva. Na Savi bodo zgradili 24 kabin, ki jih bo napravila občina iz fonda za gradbo javnih del, ki je namenjen za nezaposlene. Tako bo občino stala adaptacija malenkost. Kabine bo uporabljal brezplačno za dobo petih let polir g. Vrabec, kakor smo že svojčas poročali.

Kopalšče na Kokri bo zgradilo Tujsko prometno društvo samo. Tako je začasno rešeno vprašanje kopalšča v Kranju.

V domovinsko zvezo kranjske občine so bili sprejeti Ivan Figar, Stanko Česenj in Frančiška Stravs.

Nočni razgrajaci

Stara Loka, 21. aprila.
Noč se je skoro umikala jutru, ko je predramilo speče vaščane na Fari buronsko rogoviljenje in razgrajanje. Ljudje so čudoma ugibali, kaj naj to pomeni. Bila pa jim je stvar takoj jasna, ko so zagledali na cesti trojico fantov, ki so bili neverjetno korajžni. Najprej jim je bila na poti javna luč, last starošolske občine. Brez nadaljnjeje so jo razbili. Svojo moč so razkladali potlej pri lesenih ročajih ob stopnišču na starošolsko kopalšče. Blagodat razgrajev je morala občutiti tudi ženska Neža Erzenova, ki so ji razbili okensko šipo. Fantje so se spravili nato nad vrtno ograjo Luke Jugovica. Dva kola so vrgli enostavno na cesto, ne menče se za to, da bi lahko povzročili prometno nesrečo. Za slovo so stolkli Jugovicu še dve šipi, nato pa so prišli z »delom« pri gostilničarju Antonu Porenti v Binklju. Polomili so mu železne ročaje pri vrtni ograji. Orožniki so seveda vse tri vrnake izsledili in bodo morali škodo poravnati. Fantje se izgovarjajo s pijanostjo in tudi s tem, da je delal škodo samo eden, druga dva pa, da sta ga samo gledala.

Iz škofje Loke

— Strele, prijavite se! Ustanovni občini zbor Strelske družine za Škofjo Loko bo v četrtek 27. t. m. ob 20.30 v mestni posvetovalnici. Strelske družine so nepolitične organizacije in zato naj prijavijo svoje sodelovanje vsi brez razlike, ki imajo veselje do streljanja!

— **Ponovna prošnja.** Vse občine, ki so prejele od škofješkega podružnice SPD dopis s prošnjo za nekatere podatke se ponovno najviljudneje, a neodložljivo nujno naprošajo, da želji SPD čimprej ugođe, ker gre zemljišče v najkrajšem času v tisk.

— **Novo zimo smo dobili tudi pri nas.** Malo presenečene nas je pozdravil mraz, vasa narava pa se je odela v sveži zimski plašč.

— **Pretep zaradi 2 Din.** Tudi to je mogoče. V Bernikovih gostini v Stari Loki so kegljali. In tako sta se sprla pri igri dva igralca zaradi 2 Din. Prvi je krenil drugega po obrazu tako, da mu je izbil poleg umetne željosti še dva zoba.

— **Slabo vest** je imel neki Jože iz obšoli-ce Medvod, ki so naleteli nanj orožniki pri Sori med Gorenjo vasio in Lipico. Čim je zagledal fant orožnike, je vrgel nekaj v yodo. Sprva ni hotel ničesar priznati, potem je pa trdil, da je zagnal v Soro žepni nož — čemu, seveda ni povedal. Čuvarji pošlavo pa so uganko hitro rešili. Preiskali so vodno gladino in našli skupaj zvito zanjko za lovljenje divjačine. Zanka je bila tako močna, da bi držala vsako srno. Ker delajo divji lovci zakupniku Francu Heinricharju na tak način precejšnjo škodo, je verjetno, da je tudi Jože v skupini teh grešnikov. Znaniti bo Jože to bolje pojasnil pred oblastmi.

— **Nerodna nesreča.** Pri posestniku Valentinu Hafnerju iz Trnja so spravljali bale sena iz šupe v drugo šupo. Ljudje so hitro delali in zato niso opazili, da je prišel bogizgavedi odhod med seno domači sin, mali Marjan, ki so padle nanj kope sena tako nesrečno, da si je zlomil fantele desno nogo. Prepejali so ga v bolnico.

Z Jesenic

— **Sport.** V nedeljo dne 23. t. m. ob 15. uri se vrši na igrišču SK Bratstvo nogometna tekma med I. moštvo ljubljanske Ilirije in I. moštvo Bratstva. Med prijatelji sporta vlada zelo veliko zanimanje za to prireditve, na kateri bo nastopil najboljši klub dravske banovine proti domačinu isračnem.

— **Častni večer zaslužnim delavskim voditeljem.** Narodna strokovna zveza, podružnica Jesenice, priredi jutri ob 20. uri v Sok. domu častni večer ustanoviteljem podružnice ter predsedniku Narodne strokovne zveze tov. Juvanu Rudolfu iz Ljubljane. Vstop imajo samo člani in vabljeni gostje.

— **Odhodnica fantom,** ki odhajajo k vojakom. Sokolsko društvo Jesenice priredi nočjo ob 9. uri v Sok. domu odhodnico svojim članom, ki odhajajo k vojakom.

— **Naval delavcev na Jesenice.** Z nastopom pomladi so pričele prihajati v naš industrijski revir cele grude mladih fantov in moč v upanju, da najdejo tu delo in zaslužek. Toda malokateremu uspe, da najde tu delo, ker v tovarni na Jesenicah le redko katerega sprejmejo. V tovarni elektrod na Blejski Dobravi pa se zaradi malih naročil obratuje v zelo skromnem obsegu. Zato je vodstvo nekaj delavcev opustilo, nekaj pa premestilo v tovarno na Jesenice in na Javornik. Gradbena sezona pa se še ni pričela in tudi letos ne obeta biti kaj prida. Ljudje nimajo denarja, da bi gradili hiše, a kdor ga ima, ga zelo težko dobi iz denarnih zavodov toliko, kot bi ga rad.

— **Važna seja mestnega zastopa.** V soboto dne 22. aprila ob 20. uri se bo vršila na mestnem magistratu seja občinskega zastopa, ki bo razpravljala o mestnem regulacijskem načrtu. Seje se udeležijo projektant regulacijskega načrta gg. ing. arh. Dragotin Fatur ter gradbeni inšpektor banske uprave ing. Viktor Skaberne, ki bosta nevezni občinskim odbornikom tolačeila in objavila novi mestni regulacijski načrt.

Prezident Roosevelt kot človek

Otroška paraliza mu je zapustila težke sledove — Mož železne volje

Naj se govori in piše o prezidentu Zedinjenih držav karkoli, eno je gotovo, da je to mož izredne fizične in moralne odpornosti. Na pragu moških let ga je zadela otroška paraliza, pa si je kljub temu priboril pot nazaj v življenje. Zdaj samo še, sicer je pa najbolj zdrav prezident, kar jih je kdaj bilo v Belem domu. V dva meseca trajajoči volilni kampanji je prepotoval z vlakom in avtomobilom nad 40.000 km, večkrat v zelo slabem vre-

menu, in imel je nad 200 političnih govorov, pa je ves ta napor vzdržal brez najmanjših posledic. Spremljajoči ga novinarji so tarnali, da so si pokvarili železce in se prehladili, Roosevelt se je pa smejal. Šele po volitvah je nastopila reakcija, Roosevelt je dobil nahod in to je bilo vse.

Od pasu navzgor je Roosevelt mož orjaške sile in odpornosti. Njegova ramena, zapestja in roke so kakor iz jekla. Rabi jih, kadar sede ali vstane iz naslanjaja ali vstopa v avtomobil, pomagajo mu pa tudi držati ravnotežje stoji, ker ima noge kot rečeno hrome. Paraliza mu je zapustila težke sledove, na nogah je ohromel, toda s pomočjo jeklenih protez lahko noge premika. Ohromele noge so pa tako slabe, da lahko drže telo le nekaj trenutkov. Zato rabi proteze, ki jih ima privezane okrog pasu in pritrjene na petah.

Pri hoji se Roosevelt opira na dve palici ali pa na eno palico in na ramo svojega spremljevalca. O svojih hromih nogah nikoli ne govori. Njegovi najbližji prijatelji pravijo, da je nehal govoriti o

tem, odkar je po boleznih zapustil posteljo in da nikoli ne dovoli, da bi se vprilo njega o tem govorilo. Po strašni bolezni je storil trden sklep, da bo misli in delal, kakor da je popolnoma zdrav, zahteva pa tudi od drugih, da ravna jo z njim tako. Med volilno kampanjo je govoril nekega dne na volilnem shodu v Georgiji. Med govorom se je močno razvel in nevede je stopil od govorniške mizice, ki se mora na njo opirati vedno, kadar govori. Naenkrat je izgubil ravnotežje in se zgrudil. Priskočili so znanci in mu pomagali vstati. Ne da bi črnil besedico, je nadaljeval svoj govor. Poslušalci so bili tako navdušeni nad njegovo jekleno voljo, da so mu viharno ploskali.

Predno ga je napadla otroška paraliza, je bil Roosevelt pravi atlet. Da si ohrani prožno in čilo telo, telovadi vsako jutro v postelji. Je mnogo, večinoma preprosta jedila, izogiblje se pa vsega, kar bi utegnilo vplivati nanj tako, da bi se zredil. Abstinenc sicer ni, pije pa zelo malo. Roosevelt ni globok mislec, kar pa še daleč ne pomeni, da bi bil plehek in površen. Misli hitro, logično in bistro. Dobro pozna zgodovino in čita zelo mnogo. V kapitalistični sistem veruje sicer trdno, vendar je pa za vsak slučaj tudi v Marxovih in Leninovih naukih temeljito podkovan.

Prezident Roosevelt je neumoren delavec. Zna se popolnoma osredotočiti in če stoji pred težkim problemom, se zna tako poglobiti vanj, da ga prouči do najmanjših podrobnosti. Med volilno kampanjo je sam pisal svoje govore, samo potrebne podatke so mu morali pripraviti. V političnih govorih ni nikoli rabil idej svojih sodržavnikov. Rabil je sicer izreke drugih, toda le tedaj, če so izražali njegove lastne misli in nazore. Zelo rad vpleta v pripravljene govore razne extempore, ki je v njih pravi mojster, posebno če hoče, da počijo poslušalci v smeh ali pa da se navdušijo. Ni sicer si jaje govornik, pač pa zna spretno in prepričevalno govoriti. Bil bi mnogo boljši govornik, če bi ne imel hromih nog. S kretanjami si namreč ne more pomagati, kar je pri dobrih govornikih neizogibno.

Nekaj je prinesel Roosevelt v Beli dom, kar so tam že deset let pogrešali, namreč enostavno, preprosto občevanje. Roosevelt je zelo družaben in lahko dostopen. Ljudi ima rad in rad sodeluje z drugimi. Kot guverner države New York je imel v državnem zboru proti sebi republikansko večino. S svojimi osebnimi čarom in dobro taktiko je pa lahko uveljavljal svoj program, ki mu je republikanska večina nasprotovala, ni se ga pa upala gladko odkloniti.

Usmrtitve na Poljskem

V poljskem parlamentu je bila vložena te dni interpelacija o naraščajočem številu usmrtitev na Poljskem. V interpelaciji je rečeno, da ima Poljska največ usmrtitev v Evropi in dotični poslanec je posebno ostro kritiziral postopanje prekega sode s političnimi zločinci. V zadnjih letih so na Poljskem usmrtili nad 350 ljudi, večinoma zaradi vohanstva.

Nekaj posebnega je na Poljskem postopanje sodišč s kriminalnimi zločinci. V Poznaniu je bil nedavno usmrčen klerik Bartoszewski zaradi roparskega napada. Napadel in oropal je dve ženi, ki sta bili po napadu še onesveščeni, ko je ropar že visel na vešalih. Taklo hitro menda nikjer drugje na svetu ne sodijo in ne izvršujejo smrtnih obsodb.

Po Agellovem rekordu

Poročali smo že o novem svetovnem hitrostnem rekordu, ki ga je dosegel italijanski letalski podčastnik Agello. Priprave za rekord so trajale pol leta. Za rekordni polet je bil izbran hidroavion matcehi-castoldi 72 z motorjem Fiat z

2500 HP. Po mednarodnih pravilih je moralo preleteti letalo 3 km dolgo progo dvakrat v obeh smereh v višini izpod 150 m. Pilot Agello je dosegel pri prvem preletu povprečno hitrost 678,477 km, pri drugem 682,637 km, pri tretjem 674,622 km, pri četrtem 692,529 km in pri petem 675,971 km. Iz tega so izračunali povprečno absolutno hitrost 682,403 km na uro. Osnovno progo 3 km je preletel Agello vedno povprečno v 16 sekundah.

Številni gledalci so z veliko napetostjo sledili temu edinstvenemu boju človeka z naravo.

Po poletu je Agello izjavil, da je bil v najboljši kondiciji in da je bilo vreme ugodno. V svoj uspeh je veroval, ni pa tajil, da so mu šle priprave že na živce. Zadnje čase je bilo vreme neugodno in tako ni mogel sistematično trenirati. Dejal je, da se je treba v letalu dobro privzati, ker je pri tako veliki hitrosti letalec vedno v nevarnosti, da pade iz njega. Pri navpičnem poletu navzdol se lahko doseže 700 km na uro.

Ob koncu leta 1930. je stari letalec Louis Bleriot razpisal častno nagrado 100.000 frankov za hitrost 1000 km na uro. Pogoj je, da doseže pilot to hitrost sam, da traja polet 30 minut in da preleti progo sem in tja. Rok razpisa poteka 31. decembra 1935. Italijani sicer upajo, da bodo odnesli Bleriotovo častno nagrado, toda kljub njihovu prizadevanju v letalskem svetu nihče ne verjame, da se jim bo to posrečilo. Če bi hoteli doseči tako veliko hitrost, bi bilo treba ustvariti drugačnega človeka.

Pustolovščina priletne Američanke

Lani se je seznanila 39-letna žena newyorškega novinarja Ethel Florita Covalova z nekim Renejem Petitjeanom, ki je bil baje v Ameriki zelo obogaten s tihotapstvom alkoholnih pijač. Zaljubila se je vanj, mož je pa menda slutil, da bo kmalu konec prohibicije in je ob koncu leta zapustil svojo ljubico in Ameriko ter se vrnil v domovino, kjer je kupil v okolici Meauxa severno od Pariza starinski gradič »La Pomponette«. Covalova pa ni dolgo žalovala za svojim ljubčkom, temveč jo je ubrala za njim v Evropo in trdnem prepričanju, da je mož res zelo bogat in tudi veliki kavalir, kakor se spodobi Francozu.

Kmalu po prihodu v ljubčkov gradič se je pa prepričala, da se je Petitjeanoovo srce ohladilo. In brž je pisala svojemu možu, proseč ga odpustitja, obenem je pa prosila ameriške oblasti, naj jo rešijo iz nevarne ječe. V Parizu izhajajoči ameriški listi so res dobili iz New Yorka poročilo, da je Covalova zaprta in da jo v gradiču neusmiljeno mučijo. Zato je policija v Meauxu povabila Petitjeana k sebi, obenem je pa zaslila pustolovsko Američanko, ki je bila prepeljana v Pariz. Covalova je izjavila, da nezvestega ljubčka ne bo tožila, želi pa, da bi se lahko čimprej vrnila domov. Ponovno se je obrnila brzojavno na moža s prošnjo, naj ji pošlje denar za povratek.

Utemeljitev moskovske obsodbe

V obširni utemeljitvi obsodbe angleških inženjerjev in ruskih državnih uslužbencev v Moskvi se ponavljajo znane obdolžitve o sistematični sabotaži, ki so jo vodile protirevolucionarne skupine in državni uslužbenci s podporo angleške tvrdke Metro Vickers. Sodna preiskava je ugotovila, da je igral glavno vlogo pri sabotaži angleški državljani Thornton, ki je podkupoval ruske državne uslužbence, da so ovirali razvoj industrializacije, sam se je pa pečal z vojaškim vohunstvom na sovjetskem ozemlju. Drugi uslužbenec angleške tvrdke Monkhouse je vedel za to zločinsko početje in ga je prikrival. Po Thorntonovih navodilih so delali Macdonald, Nordwall, Coughny in Olejnik. V utemeljitvi obsodbe je rečeno, da zadene državne uslužbence večja krivda, nego uslužbence zasebnih podjetij, ker so bili izdajalci svoje domovine.

Na 2 leti obsojeni inženjer Macdonald

Izgnanim angleškim državljanom Monkhouse, Nordwallu in Coughnyju je bil prepovedan povratak v sovjetsko Rusijo za pet let. Obsojenci morajo zapustiti sovjetsko ozemlje tri dni po obsodbi. Vsem, na zaporno kazen obsojenim, se vsteje preiskovalni zapor. Proti obsodbi ni priziva in je takoj pravomočna.

Pred začetkom procesa proti angleškim inženjerjem v Moskvi je dobilo angleško poslanstvo v Varšavi iz angleškega zunanega ministrstva nalog, naj poišče ruskega stenografa, ki bi odpotoval v Moskvo in preskrbel stenografski zapisnik o obravnavi. To ni bila lahka naloga, kajti stenograf ni smel biti emigrant, temveč poljski državljani. Po dolgem iskanju so končno našli v Varšavi stenografa, poljsko državljanko, ki je bila pred revolucijo stenografka v ruski gosudarstveni dumi. Toda s tem še ni bilo konec težav, kajti stenografka se je bala odpotovati v Moskvo in šele po dolgem prigovarjanju je podlegla izkušnjam, saj je šlo za visok honorar v znesku 1000 dolarjev. Po procesu se je stenografka vrnila v Varšavo in stenografski zapisnik so poslali v London.

Lola Artot de Padilla umrla

Slavna pevka, ena najslavnejših članic bivše kraljevske državne opere v Berlinu, znana tudi po svojih številnih gostovanjih v inozemstvu, je te dni v starosti 49 let umrla

Jackie Coogan trgovski zastopnik

Jackie Coogan je bil znan že od zgodnje mladosti kot najmlajši filmski igralec, ki se je človeku na mah prikupil po svoji igri in znanosti. Ni pa razvajen, kakor bi človek pričakoval, temveč je dosegel v treznega, dobro in praktično vzgojenega mladega moža. Lahko bi bil vzor mnogim razvajenim fantom. Že v otroških letih je zaslužil mnogo denarja in zdaj znaša njegovo premoženje nad milijon dolarjev. Vedno je bil pa varčen in njegovi starši so skrbeli, da je bil sinčkov denar varno naložen. Zda je Jackie Coogan odločil za vseučilišne študije in je slušatelj univerze v Santa Clara. Med študenti je zelo priljubljen, morda še bolj zaradi svojih praktičnih lastnosti, nego zaradi filmske umetnosti.

Jackie Coogan ni samo izredno nadarjen igralec, temveč ima tudi trgovski talent. Tudi kot visokošolec se preživljal deloma z lastnim zaslužkom. Starši so ga vzgojili skromno in zdaj mu pošiljajo 25 dolarjev mesečno, ki so seveda še daleč ne zadostujejo za življenje mladega milijonarja. Jackie Coogan pa ni navdušen za potratno življenje in če mu kdaj zmanjka denarja, si ga zasluži sam, toda ne v filmu, kajti visokošolci ne smejo zahajati v filmske ateljeje. Zato se je mladi milijonar odločil za trgovino, prevzel je zastopstvo velike konfekcijske tvrdke v San Jose in dobavlja študentom obleke, klobuke, čepce, čevlje itd. In tudi kot trgovski zastopnik kaže veliko iznajdljivost in nadarjenost.

Zemljišča zastonj

V ameriškem notranjem ministrstvu imajo komisijo za kolonizacijo, ki daje brezplačna zemljišča vsem, kdor se hoče na njih naseliti. Komisija ima na razpolago skoraj 100 milijonov hektarov zemlje. Kdor si pa hoče ustanoviti novo domovanje na podarjenem zemljišču, mora imeti poleg fantazije še pošteno porcijo marljivosti, trdne volje in vztrajnosti. Tako vsaj meni predsednik komisije C. Havell. Sedanjí pijomir nima pri naseljevanju tako lahkega posla, kakor so ga imeli prvi ameriški pionirji, ki so se naseljevali na zapadu Amerike. Časi so se izpremenili, z njimi pa tudi ljudje in njihove navade. Kdor se hoče zdaj naseliti na podarjenem zemljišču, mora biti pripravljen preživeti dokaj dolgo v popolni osamljenosti, brez zveze s svetom. Živeti mora zelo skromno, zlasti v začetku. Svoje zemljišče mora večkrat doslovno obrniti in ker ne dobi vsak naseljenec zadostno namakane zemlje, mora skrbeti tudi za namakanje.

V Ameriki je zdaj na razpolago le še najslabša zemlja za naseljevanje. V mnogih primerih gre za popolno puščavo, kjer ne moreta živeti niti človek, niti žival. Kriza je pa poglajala mnoge ljudi iz mest na kmetie in zato je tudi vedno več interesov, ki bi radi dobili zemljo zastonj. Že letos je razdelila komisija nad 2 milijona hektarov zemlje.

Nemški princ v Londonu

Prvič po vojni je posetil te dni Anglijo nemški princ, prestolonaslednikov sin Hubertus Pruski (desno) v spremlju bivšega nadvojvode Friedricha Meklenburskega

Čudodelna kokoš

V italijanski vasi Prevalle pri Brescii živi srečna gospodinja, ki ima izredno plodovito kokoško Rosinko. Nekega jutra je našla pod njo kar dve jajci in zelo se je začudila, da je znesla njena ljubljenska za veliko noč kar dva pirha naenkrat. Ko se je pa prihodnje dni to ponavljalo, se je ženica še bolj razveselila in hitro je povedala po vasi, da ima čudodelno kokoško.

Za plodovito kokoš je zvedel tudi živinovozdravnik, ki se je zglasil pri njeni lastnici Raknolijevi, da bi si kokoško ogledal in spoznal njene čudovite lastnosti. In živinovozdravnik je res ugotovil, da je opremila narava Rosinko z nenavadnim notranjim organom, ki je nekaj posebnega, če že ne edinstveni na svetu. Kokoška ima dvojne organe za proizvodnjo jajc. Je torej nekakšen živalski stroj, ki da od sebe dvakrat toliko, kolikor porabi. To odkritje je prišlo na pragu velikonočnega tedna in zato je zanimalo za čudodelno kokoš tem večje zanimanje po vsem kraju.

Zobje in revmatizem

Revmatična obolenja sklepov in mišic imajo lahko različne vzroke. Med vzroke teh obolenj so tudi nezdravi zobje. Zaradi raznih bolezni nastajajo v koreninah bakterije in njihovi produkti, tako zvali toksini, pridejo v kri, kjer povzročajo v sklepih in mišicah revmatične infekcije, pa tudi druge bolezni. Tudi v mlečnih otroških zobeh so lahko taka infekcijska ležišča, pri odraslih ljudeh so pa vedno mnogo nevarnejša.

Bolezen preprečimo z odstranitvijo infekcijskega ležišča, torej z lečenjem korenin, v akutnejših primerih z odstranitvijo zoba. Ekstrakcija in izpraskanje infekcijskega ležišča je vedno najzanesljivejšo sredstvo. Pri zdraviliškem lečenju je čisto treba lečiti revmatičnemu človeku zobovje, če hočemo lečenje uspešno dovršiti. Iz tega je razvidno, da je temeljito lečenje zob in stalna kontrola ne samo najboljšo sredstvo za ohranitev zdravih zob, temveč da to čisto omejuje tudi razvoj revmatičnih bolezni.

Milijoni hitro skopne

Sin enega največjih bivših berlinskih milijonarjev, 23-letni Hans Bronner, je zagrešil te dni v nekem baru roparski napad in je odnesel okrog 500 mark. Policija ga je zasačila in aretirala, ko je v družbi lepih lahočivk zapravljaj ukraden denar. V Berlinu je dvignil ta roparski napad obilo prahu. Brata Bronner sta veljala še pred leti za največja evropska bogataša. Oče Hansa Bronnerja, Josef Bronner, je živel po prevaru v Moravski Ostravi in je imel s svojim bratom Jakobom ogromno premoženje, v našem denarju nad 150 milijonov.

Pred vojno Bronnerja nista imela

nič, med vojno sta se pa lotila trgovine in kmalu sta bila milijonarja. Prodajala sta vrvi. Po vojni sta se lotila trgovine z alkoholnimi pijačami. Iz češkoslovaške republike sta brata Bronner skrivaj pobegnili, eden na Dunaj, drugi pa v Berlin. Dunajski Bronner je kmalu izgubil vse premoženje, deloma s polomom Depozitne banke, deloma pa z valutnimi spekulacijami. Njegov berlinski brat se je pa dolgo držal. V Berlinu je imel cele ulice. Stanoval je v pravično opremljeni vili in prirejal sijajne pojedine, dokler tudi on ni prišel ob vse premoženje.

Med. dr.

Ivo Rakuljić-Zelov

javi, da se je z univerzitetne ženske klinike v Grazu, kjer se je specializiral in vršil službo asistenta pri dvornem svetniku prof. dr. Knauerju preselil v Ljubljano in

ordinira ZA OPERATIVNO GYNEKOLOGIJO (ZENSKE BOLEZNI) IN PORODNIŠTVO s 24. aprilom t. l. na MIKLOŠICEVI CESTI 84, I. nadstropje od 9. do 11. in od 16. do 19. ure. — Telefon 20-25.

Svet potrebuje več kinina

Komisija zdravstvenega oddelka Društva narodov, ki ji je bila poverjena naloga ugotoviti, kako je na svetu razširjena malarija in organizirati pobijanje te zahrbtnje bolezni, pravi v svojem poročilu, da se izdeleje na svetu premalo kinina in da je to neprecenljivo sredstvo proti malariji predrago, siromašnejšim ljudem večinoma nedostopno. Svetovna proizvodnja kinina je omejena s svetovnim monopolum proizvajalcev, ki hočejo s tem preprečiti pocenitev kinina. Torej celo pri tako važnem lekarstvu, kakor je kinin, ima svoje prste vmes spekulacija. Posledica je, da je ponudba kinina manjša od povpraševanja in da nekatere države kinina sploh ne morejo kupovati, ker je predrag. Zato hoče Društvo narodov nadomestiti kinin s cenejšim sredstvom, s totaquinom.

Malarija pobere vsako leto nad 2 milijona ljudi in med njimi je mnogo takih, ki bi jih lahko s kininom rešili. Samo v Indiji je pobrala malarija v zadnjih štirih letih 1.184.948 ljudi. Po ugotovitvah Društva narodov bi bilo treba vsako leto za uspešno pobijanje malarije 1.387.411 kg kinina, svetovna proizvodnja pa ne dosega niti polovice te količine. Poročevanje Društva narodov je obsegalo 65 držav. Na vsem svetu je na malariji obolenih nad eno milijardo, od teh se pa 19.000.000 bolnih sploh ne leči. V sami Indiji je nad 100 milijonov na malariji obolenih, zdravniško se jih pa leči samo okrog 9 milijonov. V Ameriki, kjer je okrog en milijon bolnih, porabi na leto samo 20.000 kg kinina, v siromašnejših državah so pa razmere še bolj žalostne.

Norman Davis

ameriški delegat na svetovni gospodarski konferenci

Židovske anekdote

Srečata se dva žida in vprašata drug drugega, kako se mu godi.

— Zda je bolje, izdelujem in prodajam paštete iz brinovk.

— Iz brinovk? Koliko pa stane taka pašteta?

— Po 4 krone jih prodajam.

— Beži no, to ni mogoče! Gotovo mešaš med ptičje konjsko meso.

— Res ga mešaš, toda ne mnogo.

Tako nekako na polovico gre, ena brinovka, en kozj.

— Zavarovati sem se dal proti požaru in toči, — pravi Löwy Löwenbachu.

— Proti požaru, to se razumem, toda povej mi, kako delaš točo.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Ljubljana ima največjo greznico

Če ne bo takoj zgrajena prepotrebna naprava, bo greznica v Ljubljanični strugi še dolgo okuževala mesto

Ljubljana, 22. aprila.

Nikar se ne bojte, da bi spet pisali o nebotičniku, ki je sicer med najvišjimi v vsej Evropi in je kavarna na njem tako dobro obiskana, da jo bodo v kratkem povečali še za eno nadstropje na ta način, da bodo v kavarno izpremenili še IX. nadstropje, pač bomo pa opisali nekaj, česar nima ves svet v tako ogromnem obsegu, kakor naša vsestranska moderna Ljubljana. Greznica, ki se v strugi Ljubljanične širi od Sempetrskega mosta navzdol do Mladinskega doma na Kodečevem, je gotovo tako velika in tako smrtno, kakršne ne premore ves svet!

Pa tudi glede drugih okolnosti smo pri regulaciji Ljubljane na edinstvenem prostoru, saj se je izkazalo, da se bojimo celo dima iz lokomotiv, kakor se lokomotive boje edino še v Centralni Africi in so se jih pri nas bali naši pradedi in prababice, ko so se na vse kriplje branili železnice. O inkorporaciji St. Vida, Zg. Šiške, Ježice, Most, Viča in Rudnika govorimo, ko proglasimo vse okoliške vasi za mesto, prav tako bi pa bilo upravičeno tudi, če bi del našega mesta od Sempetrskega mostu pa gori do Ravniharjeve gramozne jame zaradi prepovedi lokomotiv proglasili za — vas. Prebivalstvo ob progi, ki po njej sedaj morajo konji voziti v strugi Ljubljanične nakopani material, je namreč doseglo prepovedi lokomotiv, ker so se bali dima in menda tudi gramozanskih lokomotiv. Zaradi prepovedi je pa v resnici osovraženo vse prebivalstvo ob ogromni greznici, ki se je v njo izpremenila Ljubljana pod Sempetrskim mostom, ker bi zaradi prepovedi lokomotiv prevoz s pošto konjsko vprego trajal toliko časa, da bi nikdo več ne izdržal v neznanem smradu. Edino Ljubljanski gradbeni družbi se moramo zahvaliti, da bo šlo hitreje, ker je že naročila lokomotive z Diesellovi motorji, ki jih bodo kurili z nafto, da ne bo dima. Prav posebno se je pri tem zavzemal za zdravje Ljubljanične prebivalstva postavila železniška uprava, ki je zahtevala, da mora Ljubljanska gradbeni družba opaziti ves most nad podvozno na Smartinski cesti z lesom, čes, da dim železniških konstrukcij silno škodi. Čudno, da potemtakem naša železnica sama še vedno ne uvede brezdimnih motorjih vozil ali pa ne elektrificira železnice, prav koristno bi bilo pa v teh težkih časih tudi za našo lesno trgovino, če bi železnica je lažje rabiti pri svojih stavbah namestu železnih lesene konstrukcije, kakor jih rabijo že druge moderne države zlasti pri gradbah kolodvorskih objektov.

Od Sempetrskega mosta do Mladinskega doma je lanske leto »Slograd« končal regulacijo Ljubljanične. Zaradi poglabitve struge je nastal v tem sektorju globok bazen, kamor se eteka nesnaga vse Ljubljane, razen tega pa tudi še iz prosekute splošne onesnetosti, razni odpadki od sečiranja mrljcev. Ta del Ljubljanične je v resnici greznica vseh Ljubljaničnih stranih!

Znano je, da bo trajala regulacija Ljubljanične od cukrarnega navzgor še več let in bo zato struga Ljubljanične zaprta z zavornico ob Gradaščici še dolgo. Ker so pa regulacijska dela med cukrarno in Gradaščico takega značaja (betoniranje in zavarovanje dna, gradnja hidrocentrale pod Sempetrskim mostom itd.), da ne bo moč struge povoljno izpirati, se bo nabrala v omejenem bazenu ogromno fekalij, ki bodo s svojim razkrajanjem povzročale v vsem okolici tega sektorja neznošen smrad in razširjale najnevarnejše epidemije.

Ne bomo navajali stroškov in škode, ki jo bo imel Glavni močvirski odbor s tem, da bo moral kasneje ta del Ljubljanične izčistiti in spet poglobiti. Nesnaga se bo namreč usedla in strdila ter je ne bo mogoče enostavno odpraviti, pač pa izkopati in odpeljati, kakor sedaj. Dvojno delo! Zato so pa potrebni takoj pravočasni ukrepi, da odpadki v tem bazenu ne bodo zastajali. Prav med Sempetrskim mostom in med stekom Ljubljanične z Gruberjevim prekopom leži namreč toliko javnih zavodov in zdravstvenih ter mladinskih institucij, da Glavni močvirski odbor mora s pomočjo države, banovine in barjanskih interesentov ter mesta greznico takoj odstraniti. V tem delu mesta imamo v največji bližini Ljubljaniče ali greznice Dečji dom kraljice Marije, v Sempetrski vojašnici odprmo v kratkem Vajenski dom, našle imamo tu splošno bolnico, Slajmerjev dom, Leonišče, bolnico za ženske bolezni, garnizijsko bolnico, bolnico za duševne bolezni, šolo za gluhohe, šolo v Mostah, Mladinski dom, intendantsko skladišče z vojaško pekarno in polno privatnih hiš, kjer je bivanje zaradi smrada skoraj onemogočeno.

Strokovnjaki so ugotovili, da se ta smrad lahko odpravi z malimi stroški na ta način, če se napravi pred stekom Ljubljanične in Gruberjevega kanala provizoren jez, na njem naj bi bila pa nameščena dosti močna črpalna naprava, ki bi odvajala gnojnico čez jez v Ljubljaničo. Od cukrarne do tega jez naj se spele lesen žleb, po katerem bi se odtekala nesnaga, ki prihaja iz ljubljaniških kanalov in bi jo črpalka, kakor že navedeno, odvajala čez jez v hitri tok Ljubljaniče.

Glede greznice v Ljubljanični in zaradi preteče nevarnosti okuženja našega mesta ter zaradi neznošenega smrada so se obrnili z navedenim predlogom na Glavni odbor za čiščenje barja, na mestno načelstvo in na bansko upravo zainteresirani z levega in desnega brega Ljubljaniče od Sempetrskega mosta pa do samostana karmelitaric v Mostah, vloga so pa seveda podpisale tudi vse bolnice in sanatoriji.

Na Spici v Stepanji vasi, kjer se steka Gruberjev kanal v Ljubljaničo, je v strugi barjera, ker so delavci firme Czeowiczka, ki je pred vojno poglabljala in regulirala Ljubljaničo, po končanih delih pustili mnogo gradbenega lesa, vozike in drug material. Tudi če bi to barjero, ki je nastala iz taloga ali sedimenta v Ljubljanični, odpravili, ne bi smeli spustiti vode iz Gruberjevega kanala navzgor v strugo Ljubljaniče skozi mesto. Višja voda Gruberjevega kanala bi namreč gnojnico v Ljubljanični potisnila končno navzgor prav do Franciškega mostu! Zato torej mora biti jez med Ljubljaničo in Gruberjevim kanalom tudi na tem kraju, čez jez pa moramo črpati gnojnico v hitri tok reke. Da se pa gnojnica iz kanalov zopet ne

nabere v prazni strugi, jo morajo po manjših žlebovih zbrati v velik žleb in jo po njem odvajati do jez pred Gruberjevim kanalom. V teh malih žlebovih in v velikem žlebu, ki vse skupaj imenujemo »knetec«, bi gnojnico razredčevali s svežo vodo iz vodovoda, da ne bi smrdela in bi se naglo odtekala dalje do črpalk, ki bi jo izlivale v Ljubljaničo. Žlebovi bi se redno izpirali in Ljubljana ne bi občutila več nikakega smrada, ker bi bila struga popolnoma suha in bi se nesnaga voda naglo odtekala po kinoti. Strokovnjaki so izračunali, da prideče v strugo Ljubljaniče 300 sekundnih litrov kanalske vode, ki se sedaj deloma posuši, deloma pa steka v opisano greznico. Čim dalje bodo trajala regulacijska dela, tem huje bo, zato pa morajo

ramo takoj napraviti opisani jez, črpalko in kineto, kar bi vse skupaj stalo okrog četrtilijonov dinarjev. Če te vsote takoj ne zberemo kjerkoli in kakorkoli ter takoj ne zgradimo prepotrebne naprave, bo greznica še leta in leta okuževala in smradila Ljubljano, da je vse mesto v največji nevarnosti pred epidemijami. Ker bo pa nesnaga, če nasvetovanega načrta ne izvedemo in ne izzvijemo takoj teh 250.000 Din, spet puščala talog in se sedimentirala na sedaj poglabljenem dnu, bomo morali Ljubljaničo po končanih drugih delih spet znova poglobiti, kar bo veljalo gotovo mnogo več, kakor sedaj kineto. Edino takojšnja investicija četrtilijon Din torej Ljubljano reši greznice in dvojnih stroškov, zato se pa mora vsa javnost zavzeti z vsemi faktorji, da gnojnico takoj izpeljemo iz mesta, kjer jo pa lahko koristno uporabimo za gnojenje in namakanje polja in vrtov. Gnojnice torej niti ni treba izlivati v Ljubljaničo, temveč jo lahko napeljemo na zemljišča, kakor fekalije izkoriščajo tudi mnoga druga velika mesta za namakanje in namakanje »Riesfelders«. Na takih poljih pridelana zelenjava sicer ni prvovrstna, vendar so pa Ljubljaniči že vajeni z gnojnico zalivane solate.

preganjanjem podgan in vzdrževanjem snage po kletih, dvoriščih, kotih in podstrešjih se najbolj in v največji meri pripomore k pokončenju te nadloge. Mestna uprava pa bo s svoje strani tudi pripomogla, da se to slo zmanjša in po možnosti odpravi. Pripominjamo še, da je število podgan z gradbo in stalnim razširjevanjem kanalizacije znatno padlo in se bodo z nadaljevanjem kanalizacije tudi razmere v tem pogledu še zboljšale.

Pokopališče za mrhovino. Uprava mestne občine proučuje že del časa vprašanje pokopavanja mrhovine. V oglede novim razmeram, ki so nastale z gradbo cele vrste novih hiš v okolici mestnega konjača, pa je postalo vprašanje pokopavanja mrhovine akutno in bo mestna uprava skušala v najkrajšem času najti primerne rešitve, ki bo ustrezala sodobnim potrebam in tamkajšnji okolici. Krivda na grajskih nedostatkah pa ne zadene mestne občine, ker ima ona s konjačem le pogodbeno razmerje kar se tiče njegovega izvrševanja konjaških poslov. Konjač pa opravlja to službo tako, da pokopava mrhovino z mestnega teritorija — kakor iz vse ljubljanske okolice — na svojem posestvu. Kot rečeno, bo mestna uprava vprašanje pokopavanja ali sežiganja mrhovine proučila in bo skušala vse te nedostatke odpraviti.

Avtobusne nezgode

Dnevno čitamo v časopisu o nezgoda in nesrečah, ki so se pripetile pri prevajanju potnikov z avtobusi. Dostikrat se pripeti karambol s kakšnim drugim vozilom ter se pri tem poškodujejo potniki, v mnogih primerih pa se vžge bencin in je pripisovati le veliki sreči, odnosno duhaprisotnosti soferja, da ni težjih posledic. V zadnjem pogledu smo tudi v našem listu že večkrat opozarjali na to, da se dajo posledice nastalih motornih požarov kaj lahko preprečiti z namestitvijo samodelujočih gasilnih aparatov pod motornim pokrovom, glede karambolov pa ne prenehajo pritožbe iz vrst potujočega občinstva. Tako se le premočkrat zgodi, da sofer ni popolnoma trezen in spravlja s tem v nevarnost potnike, pa tudi pasante in razna vozila. Tudi smo že večkrat opozarjali na prehitro vožnjo in prenatrpanost v avtobusih.

Klasičen primer za to je bila vožnja v avtobusu, ki je vozil na velikonočni ponedeljek po 20. iz Lukovice v Ljubljano. V majhnem avtobusu, ki ima prostora za komaj 30 oseb (s sedeži in stojišči vred), je bilo natrpanih do 50 potnikov, tako da so morali nekateri celo sedeti na kolenih svojih sopotnikov. Soferjev spremljevalec (inkasant), opozorjen na predpise, da ne sme biti avtobus prenatrpan, je izjavil: »Ako vam ni všeč, pa izstopite!« In ko ga je nekdo opozoril na stranske posledice v slučaju karambola, je prostodušno izjavil: »Če bo nesreča, pa bo«. Tudi je sofer precej hitro vozil. Pozivljamo varstveno oblast, da naredi v tem pogledu še vendar enkrat red!

Tudi nesreča, ki se je pripetila pred 14 dnevi na vogalu Tyrševe in Pražakove ulice, ko sta trčila skupaj Magistrov avtobus in tovorni avto nekega podeželskega podjetnika daje mnogo misliti. Pri tem karambolu je bila težje ranjena neka gospa, lažje pa dva gospoda. Karambol je povzročil lastnik tovrstnega avtomobila, ki pa ni nima toliko premoženja, da bi povrnil nastalo škodo in ni bil tudi zavarovan za povračilo škode. Tudi v tem pogledu bi bilo razmišljati, ali naj se izda dovoljenje za sofiranje ljudem, ki so brez premoženja ali pa ki niso zavarovani za navedeni primer, zakaj škoda, ki lahko nastane, je v takem primeru nepopravljiva. — I. D.

Tramvajska postajališča

Našim meščanom je včasih vse všeč, včasih pa tudi nad vsem zabavljajo — kot jih pač obsojajo oni, ki se zabavljajo stransko boje. Resnici na ljubo je treba prirediti, da so naši meščani kljub vsemu izredno skromni in ponižni, kajti dovolj razlogov imajo, da bi lahko neprestano zabavljali iz upravičenih razlogov. Toda meščani so »konstruktivni« ter se ne poslužujejo »destruktivne« kritike. Mimgrede rečeno, pri nas je vsaka kritika destruktivna.

Kar se tiče predmetnega vprašanja, ni le dlaka v jajcu. Ponosni smo na svoj tramvaj, kot smo Ljubljanični sploh na vse pridobitve starejšega in novejšega kolva. Toda, žal, smo kaj »nenavadnega« narazanja, da cestna železnica nima nobenega pomena brez postajališč; in na naša tramvajska postajališča nismo ponosni. Ne mislimo dveh postajališč pred glavno pošto, ki sta celo vzorni, če upoštevamo, da lahko potniki čakajo na tramvaj v poštenem vestibulu ali se pa gredo med tem krepčat v bližnje bifeje. Ne zahtevamo pa, da nam mora SMD (ali MOL) odpreti ob vseh postajališčih čakalnica ali bifeje, mnogo skromnejši smo.

Ne zahtevamo tudi, da naj prestavimo postajališča. Naša ponižna prošnja ni malenkostnega značaja, pač je pa majhna. Ker smatramo, da so tramvajska postajališča zato, da ljudje na njih vstopajo in izstopajo na tramvaj in iz njega, si dovolj jemo ponižno pripomniti, da so nekatera postajališča tako blatna, da ljudje ne morejo na njih vstopati in ne izstopati na tramvaj — ki mu sicer vsa čast. Ne namravamo pa namigavati, pod katero kompetenco spada blato na teh postajališčih. Ugotavljamo le dejansko stanje. n. pr.: tramvaj na Dolenjski cesti nudi sliko Noetove barke sredi morja blata. Ljudje pred streliščem in pred osovornjem obupno naskakujejo tramvaj, a nekateri si nazadnje premislijo, kajti precej je treba tvegati, če hočeš priklopati do tramvaja. Takšno postajališče je tudi na koncu Karlovske ceste in nekaj nič lepših je na Tr.

žaški cesti. Oni, ki oskrbujejo ceste, seveda ne bodo poskrbeli samo za tramvajska postajališča, če se že mnogo ne zmenijo za vso blatno cesto, uprava cestne železnice pa ne smatra, da spada čiščenje cest pod njeno področje. Tretjega činitelja ni, ki bi oskrboval tramvajska postajališča; morda si bo moral končno obetnostno izvoliti iz svoje srede poseben cestni odbor, ki bo oskrboval ta postajališča, da se bodo ljudje lahko vozili s tramvajem.

Prosimo torej samo, ne nasprotujte akcij, za osnove prepotrebne cestnega odbora! Niti s tem, da bi začeli posipavati blatna tramvajska postajališča s peskom, ki ga je tako škoda!

Glas moledujočega.

Legitimiranje delavcev

Nedvomno se ni nikdar pohajkovalo toliko ljudi kot jih zadnja leta. Povsod jih srečujemo in takoj lahko sprediš, da so brezposelni. Seveda je pa med pohajkujočimi tudi nekaj delamržecev in »temnih elementov«. Ti se čutijo nekako maskirani med množico ljudi nestalne bivališči. Vendar pa ni mogoče metati delavcev in lopovov v en koš. Se vedno smatramo pri nas človeka, ki je oblečen v delovno ali nekoliko slabšo obleko, za »sumljiv element«.

Dan za dnem opazujemo, da varnostni organi zahtevajo legitimacije od delavcev in cestah, v parkih in javnih lokalih. Znančilo je, da se boljše oblečenim ljudem ni treba legitimirati tako pogosto, čeprav obleka še ne določa, da je človek pošten ali ne. Splošno je znano, da lopovi večjega kalibra niso navadno slabo oblečeni in da ne pohajkujejo po cestah na ta način kot brezposelni. Ne trdim, da je nepotrebna kontrola nad ljudmi, ki ne morejo tako lahko dokazati s čim se preživljajo, pač pa se mi zdi poniževalno za delavstvo v praksi uveljavljeno načelo, da je vsak človek sumljiv, ki je slabo oblečen.

Delavci so lokalni državljani ter bi se jim morala v praksi priznati enakopravnost z ostalimi državljani v tem pogledu. Delavstvo se v pretežni meri tudi zaveda, da tvori zelo važen člen v družbi kot ustvarjalec materialnih dobrin; zato pa vsaj pričakuje, da ga drugi sloji ne smatrajo za nekakšno slabšo raso, iz katere se rekrutirajo lopovi in sploh sumljivi in nevarni elementi. Brezposelno delavstvo pa ni krivo svoje žalostne usode, da se kladi za delom iz kraja v kraj. Ugodnemu meščanu bi ne bilo vseeno, če bi ga kdo ustavljal sredi ceste ter zahteval, naj se mu legitimira, ali če bi ga kdo preganjal iz javnega parka. Brezposelni pa morajo prenašati tudi to, čeprav so med njimi pravi pošteni, nič slabši od ugodnih meščanov. Dokazovati morajo pri vsaki priliki s čim se preživljajo — včasih lačni, da komaj stojijo — dopovedujejo, kje prenočujejo, čeprav ne vedo, kje bodo spali zvečer; vendar so pošteni, a bolji jih, vsaj nekatere, da se postopa z njimi tako, kot da so že povsem izobčeni iz človeške družbe.

Legitimirati se pa morajo pogosto tudi zaposleni delavci, včasih celo ponosi na borihi ležiščih v barakah. In tako se marsikdo vpraša s trpkim čustvom, zakaj je tega treba in če res ne smatrajo delavca za človeka kot druge ljudi!

Delavec.

Čudno ravnanje plačilnega. V neki ljubljanski kavarni imajo navado, da so mize kar rezervirane, sicer bi se ne moglo pripetiti, da bi ne smel v kavarni sedeti invalid. Na velikonočno nedeljo je prišel v dotično kavarno invalid, pa je stopil k njemu plačilni in ga preganjal, češ, da je prostor rezerviran. Mož je bil vnet in sedel k drugi mizi, pa tudi od tam ga je plačilni preganjal. Po pravici užaljen je invalid zapustil kavarno, gostje so se pa zgrajali in čakali, kdo bo zasedel rezervirano mesto. Kmalu sta prišla dva mlada gospoda, ki pa seveda nista imela rezerviranih sedežev, toda plačilni ju ni preganjal. V bodeče naj se tako postopanje opusti, sicer bomo primorani povedati, kdo dela v javnem lokalu razliko med ubogim invalidom in mladim gazdalinom. — Kavarniški gostje.

Radionoprogram

Nedelja, 23. aprila.

7.45: Gimnastika; 8.15: Dnevne vesti; 8.30: Rentabilnost kmetijskega dela (dip. agr. A. Jamnik); 9: Božja postava (dr. Tominec); 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz Sempetrske cerkve; 10: Elektromotor v obrti (inž. Matanović); 10.30: Nalezljive bolezni pri živini (dr. Kocjan); 11: Salonski kvintet; 12: Čas, poročila; 12.15: Plošče; 13: Čas, plošče, borza; 15: Dekletova socialna šola (gđ. Lebarjeva); 15.30: Koncert pevskega zbora »Sava«; 16.30: Ljudska igra: Ingeborg, komedija (Šentjakobski gled. oder); 17.30: Jazz »Zarja«; 20: Vesela ura; sodelujeta gg. Danilo in Povhe; 20.30: Samospevi, poje ga. Campa; 21.30: Salonski kvintet; 22.30: Čas, poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 24. aprila.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Esperanto (Kozlevčar); 19: Sbrhorvaščina (dr. Rupel); 19.30: Zdravstvena ura; 20: Prenos iz Zagreba; 22: Čas, poročila, plošče; 22.30: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 25. aprila.

11.15: Šolska ura; 12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Nemščina; 19: Dalmacija (Marjanović); 19.30: Novodobno gospodinjstvo (Kraigherjeva); 20: IV. glasbeno predavanje: O domačih godbah na pihala (Koporca); 20.30: Koncert godbe 40. p. p.; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Besedo imajo naši čitatelji

Šentpeterski okraj brez lekarne?

Ze nekaj časa se slišja po našem okraju, da ostanemo v najkrajšem času brez lekarne. Smatramo take vesti za neresne in nemogoče. Ker pa zavzemajo te vesti vedno večji obseg in po nepotrebnem razburjajo še šentpeterski okraj, prosimo lekarniški gremij za tozadevno pojasnilo. Šentpetrčani smo si svoječasno zelo prizadevali, da dobimo potrebno nam lekarno. Vpoštevati se mora namreč, da je v našem okraju centralna bolnica dravske banovine, kakor tudi dva najmodernejša sanatorija, Slajmerjev dom in Leonišče. Sedanja lekarna nam je zelo pri roki in ne vemo, kakšen vzrok bi imel gremij, da bi dal dovoljenje za njeno preselitev na Aleksandrovo cesto. Šentpetrčani imamo iste pravice, kot centrum mesta, ki gotovo ne trpi pomanjkanja na lekarnah.

Prosimo merodajne faktorje, predvsem pa g. Župana, da se v kolikor bi bile te vesti resnične zavzemajo za to, da ostane lekarna v našem okraju, kar je iz zdravstvenih razlogov nujno potrebno.

Šentpetrčani.

Resnica o prostituciji

Zadnje tedne vsi naši dnevnikarji polno rubrike s problemi prostitucije, ker je že davno snovani zakonski predlog o spolnih boleznih postal aktualnejši in kaže, da ta prepotrebni zakon kmalu tudi dobimo. Ob tej priliki bo zanimivo pogledati se v stvar in realno razmiseliti o koristi in škodi zakona.

O problemu spolne kuge smo v našem listu še nedavno govorili. V današnji družbi je prostitucija, ki izhaja iz njenega lastnega organizma. Ustvarjajo in vzdržujejo ga današnje socialne razmere in ekonomsko stanje, pa ga bo zato še tako dober zakon le težko odstranil, oziroma sploh ne. Mogoč ga bo le zmanjšati. Izgubila bo morda povsem reglementirana ali kasernirana prostitucija, vendar pa bo zato tajna priča le tem bolj cvetela. Beograjski in zagrebški časopisi odkrito priznavajo, da sose privatne javne hiše, urejene po stanovanih nekaterih zvodnic, priče bohotno širiti, odkar je ponekod uklinjena kasernirana prostitucija. V dnevnikih čitamo dan za dnem oglase, v katerih se mladi fantje ponujajo vdovam in ločenim ženam, mlada dekleta iščejo starejših, dobro situiranih prijateljev itd. Mar ni to odkrita nemoralna po splošnem našem pojmovanju morale, ki pa je večkrat dokaj napaden in zaostaj?

Vse bolno ozadje naše skupnosti, dokaz zakonske patologije in še mnoge okolnosti so sedaj naše izraza. Družbena morala je po starem pravilu obrnila svojo ost proti najslabšemu in najmanj zavarovanemu, javna vest pa se zopet vede tako, kakor mešetar in barantač na sejmu. Kako mnogo sodeluje družba v žalostnih življenjskih tragedijah posameznih padlih žen, kako veliko odgovornost nosijo povojna mentaliteta in značaji, kako zelo so sokrvice zbirke in mešanice gledščih na stvari in odnose med ljudmi in še mnogo drugega — o tem do danes nismo pomislili, niti to koga zanima. Javna morala sedaj triumfira. Poleveto bo uničen. K sramotnemu stebru z njim, pa plujmo po njem in udrihajmo! Nedvomno pa je, da je v teh primerih padla javna morala pod moralo takih žensk.

Kdo je kričal najbolj? Komu so najbolj na potu lahkožive ženske in prostitutke? Ženam, ki vedo, da imajo one ljubčke, ženam, ki niso tako srečne, da bi našle ljubčka, možem ki ne morejo najti ljubice. Pod masko morale so se dvignili ljudje, za katere ve vsa družba, da v eni sami noči izzivajo ljubcam več, nego vse mesec svojih družini. Razgalimo vse to licemerstvo, pa vsaj za trenutek pogledimo resničnosti v obraz. Smemo li z vso odgovornostjo obremeniti lahkožive ženske in moremo li jih sploh odstraniti, onemogočiti? Kje je temelj tiste družabne sramote, o kateri naša javnost v zadnjem času tako ogorčeno kriči? Kje je začetek konca v tistih temnih, zloglasnih hišah z rdečimi svetilkami? Mislite li, da je mnogo žensk, ki so padle le kot žrtve svojih strastnih nagonov, ne pa tudi in največ pod drugimi okoliščinami?

Državna statistika je ugotovila, da se do 70% padlih žensk rekrutira iz vrst služkinj in sličnih. Torej iz kmečkih deklet. Mlado dekle iz vasi pride v mesto, da se bori za svoj obstanek in najnujnejši zasluzek. Razen morda telesne lepote, naivnosti in mla-

dosti nima ničesar. Nima pameti, nima kapitala, nima vzgoje, nima potrebnega življenjskega izkustva, niti prebrisanosti. Krog nje gospodari z dvomljivim pojmovanjem morale, pa drugi možki, ki ji obljubijo vse najslajnejše, da jim prodajo svojo lepoto in mladost. Ona v tem ne vidi nič hudega, prodaja se, kakor drugi prodajajo svoje dušne in telesne pogoje za življenje. Moševine in fizične moči, v vsem vidi le boljše ški tu ne poznajo vesti in ne slišijo njene- ga vpraševanja: niso li morda oženjeni, nima jo li morda otrok ali eester, katerim bi ne želeli usode, ki so jo sami tem ubogim, naivnim dekletom namenili in določili? In potem se obrnejo, ko so zadostili svojemu nagonu, da jih nikdar več ni skrb za izkoriščenost in odvrgeno dekle. Ono ostane ozirogosano in pada vedno globlje. Pečat sramote radi tega nikdar ne doleti vzorne človeške družbe.

To pa je le mal drobec v tem najtežjem problemu, s katerim se bori človeštvo, odkar sploh obstoji. Naj to premislijo oni najhujši kričalci, ki obojajo le ženske za njihov padec! Naj sedaj pokažejo s prstom na one, ki so krivi, da rabimo zakon o spolnih boleznih! Naj priznajo, zakaj in odkod javne hiše! In priznamo, da bo prostitucija vedno cvetela in da bodo ženske vedno padale, dokler bo pojem morale v naši družbi tak, kakršen je danes. Ne zakon, niti odstranjevanje kakršnekoli prostitucije ne bo pomagalo. Družbo je treba v tem pogledu reorganizirati in potem šele bo možno govoriti o vsem tem, o čemer sije danes tako kričati le zato, da skrije svojo lastno blato in zadušiti krič lastne, umazane vesti.

Spektor.

Magistrat pojasnjuje

Glede na pritožbe iz občinstva, priobčene 14. t. m. v št. 86, nam pošilja mestno načelstvo naslednja pojasnila:

Stranišče pod tromostovjem. Izvršitev dela v straniščih pod tromostovjem je mestna občina oddala raznim v postev prihajajočim podjetnikom. Zakasnitev je pripisovati dejstvu, da je bilo treba pri izvršitvi del posebnosti paziti, da se vse ukacije zavarujejo proti viagi in zamaknju. V to svrhu se je napravila izolacijska krovna plošča. To delo pa se je moglo izvršiti šele ob nastopu suhega vremena. Dela napredujejo in bodo stranišča kmalu izročena svojemu namenu.

Potrebna kanalizacija. Pritožbe, da se na Mirju, pod Rožnikom in v Koleziji prebivalstvo zastopajati pri izvršitvi kanalizacije, so zelo neutemeljene. V zadnjih letih je mestna uprava napravila največ kanajov baš pod Rožnikom, na Mirju in tudi v Koleziji. Res pa je, da v Koleziji in v trnovskem okraju še niso zgrajeni glavni zbiralni kanali. Zato se v nekaterih ulicah tudi hišna kanalizacija še ne more napraviti. Vendar je mestna uprava tudi v teh primerih in po možnosti napravila provizorne kanale. Naprava glavnih zbiralnih kanalov zahteva pa visokih denarnih sredstev, zato se izvršuje to delo postopoma in v okviru finančnih možnosti. Poagoma bodo prišli vsi okraji na vrsto. Upoštevati je pa, da je mestna občina v zadnjih petih letih zgradila 22 kilometrov kanalov, za kar se je izdalo ca 10 milijonov Din. Dalje je upoštevati tudi, da je baš v trnovskem okraju največ zelenjavnih vrtov, a lastniki zalivajo svoje vrtnice mešano tudi z greznici materialom, kar povzroča tudi nekaj smrada, ki torej ne gre na rovaš ne izvršene kanalizacije.

Podganja nadloga. Z vprašanjem, kako iztrebiti podgane, se je mestna uprava že večkrat resno pečala. Ta nadloga povzroča škodo vsem upravam večjih mest, ker so se izkazala vsa dosedanja sredstva za pokončenje podgan kot nezadostna. V Ljubljani se je hotelo napraviti to po vzorcu Dunaja. Ker pa se je izkazalo, da uspehi na Dunaju niso bili v nobenem razmerju s stroški prisilnega zatiranja podgan, se je pri nas ta misel opustila. Mestna uprava si je med tem prizadevala, da bi dobila uspešnejše preparate v to svrhu, katerih učinek bi odgovarjal namenu, odnosno stroškom, pri tem bi pa ne ogrožal okolice. Ker pa so se podgane v mestu razpasle, je mestna uprava že pred časom sprožila to vprašanje pri banški upravi.

Pokončevanje podgan pa seveda ni v izkjučni dolžnosti mestne uprave in tudi v nobenem primeru ne more imeti popolnega uspeha, ako ne bodo podprli s svojim sodelovanjem mestno upravo tudi vsi posetniki in ljubljanski stanovniki. S stališm

A. D. Emery

53

Dve siroti

Roman

— Kje sem? Zakaj so me privlekli sem?... Bože moj!... Matil!... matil!...

Potem pa nastopi tista globoka brez-pnost nedolžnosti, ki se prične v po-tokih solza in utone v potokih šampanj-ca!

— Dobro mišljeno in dobro poveda-no! — se je zasmajal de Presles.

Floretta in Julija sta pa odobravaljati te besede z zgornjim pogledom.

— Dobro! — je zašepetala Julija, — kmalu bomo videli, ali je vitez dober prorok.

— Umaknimo se malo, da se nas ne bo preveč ustrašilo, — je dejala Flo-retta razprostrajoč roke, da bi pove-čala krog okrog klopike...

Nekaj časa je vladala grobna tišina. Nehote so se vsi zanimali za markizovo žrtev, ki je pa nihče ni poznal. Vsi so radovedno in napeto pričakovali, kaj se bo zgodilo.

Markiz de Presles je stal spredaj in čutili je moral zmagovalno veselje kaj-ti blažen smetljaj mu je igral na ustih.

Ta ugrabitelj je bila res višek nje-go-vih pustolovščin. Ozirala se je zdaj na enega, zdaj na drugega prijatelja, da bi užival še ob pogledu na njihove za-

čudene obraze.

Markiz je namignil gostom, naj nihče ne moti tišine. Njegov pogled se je uprl v obraz speče Henrike.

Henrika se je začela prebujati iz glo-boke omotice. Odprla je oči in se za-gledala po vrhu. Kaj se je zgodilo z njo?

Ali je spala? Kje je bila? Tega ni vedela... Vse ji je bilo tuje.

Ta vrt, te rože in vse te ljudi? Kaj pomenijo?

Z dlanjo si je zasenčila oči, misleč, da sanja. Potem se je nesrečnica vzrav-nala... Njen pogled je z grozo begal po vsem, kar jo je obdajalo.

In naglo je vstala ter se zagledala v neznano družbo pred seboj. Iz oči ji je odsevalo presenečenje, groza in zbe-ganost, videti je bilo, da še ničesar ne sluti.

Zdelo se je, da jo je bila omamna te-kočina tako prevzela, da ji je ovrnil jezik in ni si mogla misliti, kaj vidi, niti kaj se z njo godi...

Ustnice so ji krčevito drhtele.

Toda iz njenih ust ni prišla nobena besedica, nobena tožba, noben krik, ki bi pričal o njeni grozi.

Lzmed markizovih gostov ni nihče po-mislil, da bi jo ogovoril. Vsi ti lahko-živci, malo prej tako glasni, so stali še zdaj kakor primrznjeni...

Pogled na ubogo, nesrečno dekle je še prav posebno prevzel Floretta, ki je pa svojo osuplost skrivala, kolikor se

je dalo. Stiknila se je k mlademu vitezu in mu zašepetala:

— Ona res gleda kot da se je zbudila iz globokega spanja...

Stavka pa ni mogla izgovoriti do kon-ca.

Henrika je na ves glas kriknila. Pri-jela se je za glavo in groza se ji je za-črtala v obraz.

— Ah!... Bože moj!... bože moj!...

kaj sem zblaznela?

V njenem glasu je bilo nekaj tako pretresljivega, da je prišla Floretta mladega viteza za roko, da bi obrnila njegovo pozornost na dekličin obraz, izražajoč najbolešnejši obup...

In zašepetala mu je:

— To pa ni povsem tako, kakor ste prorokovali, dragi vitez.

— Ne, — je odgovoril Roger, — to je... čudno...

Približal se je, da bi bolje videl blede obraz lepe neznanke.

Henrika je še vedno z grozo zrla na te čudne ljudi, stoječe okrog nje.

Se vedno se je vpraševala, kako jo je zanesla usoda med te ženske, med te mlade viteze, ki so jo nepremično in molče gledali.

Kar jo je pognala nepremagljiva sila naprej, stopala je od enega do drugega in pogledala vsakemu v obraz, kot da bi hotela najti med vsemi temi ljudmi vsaj enega znanca...

In presenečena nad tišino, ki je vla-dala okrog nje, je hotela izpregovoriti.

Toda glas ji je odpovedal.

Hotela je zbežati, pa je stala sredi neznanih ljudi, ki je niso nikamor pusti-li.

Kar je nesrečnica grozno kriknila. Obrnila se je bila in zagledala pred seboj markiza de Preslesa.

Tedaj se ji je vrnil spomin, z njim pa vsa sila volje.

— Gospod, na vaše povelje sem bila ugrabljena in... k vam so me odveli.

Predno je odgovoril, se je ozrl markiz na svoje goste, da bi jih že v na-prej pripravil na presenečenje.

Potem pa je stopil k Henriki rekoč:

— Pomirite se, gospodična, res ste pri meni, kakor ste prav kar dejali.

— Pri vas! — je vzklíknila dekle za-ničljivo.

— Torej me je vendar le doletela vi-soka čast, da ste me spoznali, gospo-dična; da, jaz sem tisti, ki...

Henrika je čutila, da ji trga ta glas poln zlobe in posmeha, že itak izmuče-no srce. Videla je jasno resnico v vsej njeni grozoti.

— Vi, vi ste tisti, ki ste govorili z menoj na cesti...

— Da, gospodična. Torej se spom-njate?

In žarečih oči je markiz nadaljeval: — Da, da, jaz sem tisti, ki ni mogel premagati vaše želje, da bi vas še en-krat videl in ki je komaj čakal, da vas proglasi za kraljico tega plesa, vas obo-ževano kraljico svojega srca.

Henrika je postalo po teh besedah vse jasno.

Spomnila se je najmanjših podrob-nosti borbe z lopovi, ki so jo bili ugra-bili.

Spomnila se je robca, ki je zadušil njen krik, ko je hotela odgovoriti na obupne Luizine kliče...

Spominjala se je vsega... do trenut-ka, ko je izgubila zavest... Od tistega trenutka je bila vrzel v njenem spomi-nu.

Koliko časa je minilo od trenutka, ko so jo ločili od slepe sirote? Pri tej mi-sli se je Henriki skrčilo srce in zopet je bila vsa zmedena.

Čutila je, kako ji groza stiska grlo; silna bolest ji je prešinila vse telo in najraje bi bila zbežala, begala po uli-cah in klicala svojo ljubljeno sestro.

Siroti niti slutila ni, kakšni zločini se lahko dogajajo vsak dan v tem Parizu, izročnem v plen razuzdancem in zlo-čincem, ni mogla niti pomisliti, da je brezpogojno izgubljena...

Mislila je, da ji je treba samo zahte-vati, pa ji bo pot prosta...

Vzravnila se je pred možem, ki ji je baš žaljivo govoril o svoji ljubezni in ogorčeno je vzklíknila:

— Gospod, vrniti se hočem tja, kjer so me ugrabili... kjer me čaka ona Luiza, moja sestra, kjer me kliče, vsa obupana. Recite, gospod, naj me odve-do tja; to se mora zgoditi, slišite? Mo-ra! Hočem tako!

Mlekita
Maslita
Grenkita

Mirim kraljica čokolad

Sadrita
Kavita

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih trikotnikov, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Cenik franco.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, UBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

IVAN MARTINC ml.

PRIPOROČA ČENJ. NAROČNIKOM SVOJO

SLIKARSKO OBRT

V TAVČARJEVI ULICI ŠTEV. 12

Afrik modroce iz dobrega blaga

spalne fotelje in otomane izde-luje po konkurenčnih cenah in po naročilu

SITAR KAROL
Ljubljana,
Wolfova ulica št. 12
(dvoršče), telefon 28-10

Specijelni entel oblek

šuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfineste delo pri

Matek & Mikeš. Ljubljana

poleg hotela Strunelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perla, zaves, pregrinjaj; antianje, izdelovanje gumbic. Vseled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanje brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglaš Dtn 5.—

KUPIM

KUPIM BALIN KROGLE
Istotam prodam dva dobro ohranjena pletilna stroja. — Naslov v upravi Slovenskega Narodca. 1988

LOKOMOBIL

kupi parna žaga Freiberg, Nede-lišče, Medjimurje. 1989

PRODAJ

KROMPIR
ima naprodaj oskrbnitvo gra-ščine Neukloster, Sv. Peter v Savinjski dolini pri Celju. 1951

MOTORENO KOLO
prodam. — Zvonar, Sevnica-Planina. 1993

STANOVANJA

250.— DIN MESEČNO
dvosobno stanovanje s pritkli-nami in vrtom. — Naslov v upravi Slov. Narodca. 1996

LEP LOKAL

ali enosobno stanovanje oddam v Mariboru, Tržaška cesta 54. — Informacije: Maribor, Klav-niška ulica 5. 1990

SLUŽBE

GOSPODIČNO
ki ima dober posluh, staro 16 do 20 let, potrebujem za tam-buraško glasbo. — Jelka Epini, Fara pri Kočevju. 1978

FOTOGRAFA

Laica-operaterja, tudi začetni-ka, sprejem. Visoka provizija. — Ponudbe pod »Mala kavci-ja 1967« na upravo Slovenskega Narodca. 1985

KROJASKI POMOČNIK
išče službo. — Hrnc, Kostri-vo, pošta Podplat. 1992

STROJNIKA

samostojnega in zanesljivega, veččega popravil, rabimo s l. majem. — Parna žaga, Loče pri Poljčanah. 1995

Lokal

v centru mesta, zelo prostoren, s pritliklinami in velikimi izložbeni-mi okni se odda takoj v najem. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda«.

Jajnine Dekatete

se dobe v kakovostih kakor doslej

ISCEM POTNIKA

ki že potuje po Jugoslaviji, ka-teremu bi dal nekaj vzorcev težkih delavskih čevljev ročne-ga izdelka, proti proviziji. — Ivan Maier, Ljubno, Gorenj-sko. 1994

DOPISOVANJE

V ZAKONU NEZADOVOLJEN
iščem istotako gospo ali gospo-dično od 30 do 45 let, po mož-nosti bolj močne postavice iz Gorenjske ali Ljubljane. — Cenj. ponudbe s polnim naslo-vom in sliko, ki se vrne na upravo Slov. Narodca. pod »Gorenjsko 1985«. Stroga taj-nost z jamčeno. 1985

GLASPA

IZPOSODJAMO
plošče, gramofone
radio-aparate.
»SLAGER«,
Aleksandrova c. 4
(prehod »Viktoria« palače)

KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MU-ZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 9/L

KLAVIR
za 1500 Din proda Železnikar, Prevalje. 1961

NEPREMIČNE

ENONADSTROPNA HIŠA
v Ptuj naprodaj. — Informa-cije daje: Blažek, Ptuj, Pre-šernova ulica 14. 1960

HIŠO NA JESENICAH
ali bližnji okolici, eno- ali dvo-družinsko z vrtom, v dobrem stanju, kupim. — Ponudbe na podružnico »Jutra«, Jesenice pod »Prijeten dom 1986«.

V NAJEM ODDAM HIŠO
in zemljišče za obdelovanje vr-ta, na Trsatu. Pojasmila: Stu-denec, Trsat - Sušak, Strmički put 17. 1991

V NAJEM SE ODDAJO
s l. majem t. l. v Majstrovih ulici 10 sledeči prostori: hlev za 9 konj prostora, 2 sobi za hlapce, nad hlevom velika shramba za seno, 1 delavnica 10x11 m, 2 šupi za vozove (pripravljeni za avto garaže), 1 soba 4x4 m in velik zelenjadni in cvetlični vrt. — Interesenti za vse prostore imajo prednost. — Poizve se v Mlekarni na Mi-klošičevi cesti št. 7 v Ljubljani. Naklo, dne 21. aprila 1933.

PFEIFERJEV OVČICE
iz Leskovca toči restavracija
»Pri Levcu. 1910

PERJE PO DIN 8.— kg
čisto, prodaja: Šega, Ljublja-na, Wolfova ulica 12 (dvoršče) 1973

Ne samo gospa gospod tudi

potrebuje pomladanski površ-nik in obleko. Okusu odgo-varjačice blago se dobi pri sta-roznani tverdi

R. MIKLAUC,
LJUBLJANA, poleg škofije.
Cene so zmerno, postrežba pri-jazna.

SPALNICE

Masivne politirane Dtn 5000.-
šperane > 3200.-
pleskane, kompletne
s psih in ogledalom > 2000.-
V zalogi imam vsakovrstne
moderne spalnice in kuhinjske
oprave po najnižjih cenah.

Sprejemam naročila.
M. ANDLOVIČ,
strojno mizarstvo
Ljubljana, Komenskega ul. 34.
24/L

Klavirji! Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bö-sendorfer, Steinway, Förster, Petroff, Hülz, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lah-ka, precizna mehanika.) Pro-daja jih izključno te sodni iz-vedenec in bivši učitelj Glas-bene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7
(vogal Beethovnovice ulice)

Originalna **Waffenrad**
dvokolesa **STEYR**

in specialna dvokolesa **KOSMOS**
Zaloga in zastopstvo:
TRIBUNA F. BATJEL, LJUBLJANA
KARLOVSKEGA CESTA 4.

ŠIVALNI STROJI

„SINGER“

za hišno uporabo in vse obrtne delavnice so znani kot najboljše na svetu. Prodaja na tedenske in mesečne obroke. — Brezplačni pouk šivanja, prirojanja in vezenja. — Jamstvo 15 let.

Glavna podružnica za Slovenijo:
LJUBLJANA, GAJEVA ULICA ŠT. 3

Podružnice:
Ljubljana, Gajeva ulica 3. Kranj, Novo mesto, Celje, Maribor in Slovenjgradec.

ANTON KOMOTAR

notar v pokoju

v 79. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.
Pogreb predraga se vrši v nedeljo 23. t. m. ob 4. uri popoldne na farno pokopališče k Sv. Pavlu.

Vrhulka, dne 21. aprila 1933.

Zažujoči ostali